

coanegra

Núm. 84. Juny 91. Preu 100 Ptes.

SUPERMERCAT

HORARI D'ESTIU

De dilluns a divendres

de 8'30 a 13'30 i de 17 a 21

Dissabtes

de 8'30 a 13'30 i de 17'30 a 21

Diumenges:

de 8'30 a 13'30

C/ Santa Catalina s/n (devora la via del tren) Tel. 62 07 55

MIQUEL SASTRE. Perruquers

MODA

ESTIU 91

Sol·liciti hora al telèfon: 14 02 44

Bisbe Perelló, 4

SANTA MARIA

coanegra

PUBLICACIÓ MENSUAL
DE L'O.C.B.
DE SANTA MARIA
DEL CAMÍ

DEPÒSIT LEGAL
P.M. 381-1981

EDITA

Obra Cultural Balear
de Santa Maria del Camí

EQUIP DE REDACCIÓ

Bernat Calafat Vich
Pere Josep Calafat Vich
Magdalena Canyelles Ferrer
Ramon Canyelles Canyelles
Rafel Pizà Ordinas
Joan Serra Mercadal
Mateu Vich Coll

COL-LABOREN

Maria Amengual Canyelles
Andreu Bestard Mas
Maria Antònia Colom Sans
Maria Antònia Gil Terrasa
Grup Migjorn
Antoni Oliver Florit
Marta Plà Dalmau
Guillem Riera Colom
Miquel Sastre Canals

PORTADA

Fotografia de Rafel Pizà

**REDACCIÓ,
ADMINISTRACIÓ
I PUBLICITAT**

Batle Bartomeu Simonet, 5
07320 Santa Maria del Camí

IMPRESA A

Informacions Llevant S.A.
Passeig Ferrocarril, 1
Tel. 55 03 28, Manacor

Els articles publicats en aquesta
revista sols expressen l'opinió dels
seus autors.

EDITORIAL

UN CANVI MAI VIST

Els resultats de les Eleccions Municipals del passat diumenge dia 26 de maig són contundents, hi ha un clar canvi en el mapa polític i local dibuixat arrel de les eleccions de fa quatre anys. Una pujada enorme del PSM assolint una abultada i còmoda majoria absoluta i la clara devallada de la resta dels partits. Sens dubte el PP-UM, és el més afectat, ja que perd un de cada tres votants —té una clara derrota— i la desaparició de la Sala de Sessions del PSOE i el CDS.

La reflexió que suscita aquest canvi mai vist, és del canvi en la orientació política del vot de molts de santamariers, el PSM arreplega vots de tots els partits i dels nous votants.

Un canvi que té els antecedents en una gestió de vuit anys del PP-UM bastant marginalista i prepotent, però sobretot en la crisi oberta en el PP —amb l'abandó d'un regidor— de manca d'enteniment, de diàleg i de respecte entre els propis regidors. Crisi que culminà després d'un intransigent PP en minoria, que no concebia unes negociacions amb l'oposició majoritària, en una Moció de Censura. El comportament del propi PP en la Moció, les dimisions inexplicables d'un dels màxims regidors, els panflets, les xaferderies al carrer; el propi planfet del PP, fet amb tó insultant. Tot eren elements que afavorien a la resta de partits. La seva actitud i conducta ha afavorit sens dubte al PSM.

La Moció de Censura suposà un canvi en la gestió municipal, el PSM, CDS, PSOE i Mixt governaren i sobretot administraren d'una forma més ràpida. Es feren moltes coses i la gent semblava contenta, o així ho manifestaven els diferents polítics a la taula rodona que organitzà Coanegra. Els santamariers han pogut discriminar i triar entre dues formes de fer diferents. Sens dubte entre dues gestions diferents, la última fent moltes coses en poc tems, solucionant problemes que arrossegaven anys. Un ritme de feina que segurament serà difícil de mantenir tan alt durant quatre anys. Una gestió que sols ha beneficiat electoralment al Batle Mateu Morro.

Cal afegir el prestigi personal del Candidat a Batle Nacionalista. Un prestigi de Mateu Morro que cal afegir al fet de ser Candidat a la Presidència de la CAIB pel PSM-Nacionalistes de Mallorca, la qual cosa li ha suposat una campanya publicitària molt important que donava més carisme al Candidat a Batle. Alhora és el santamarièr que políticament ha arribat més lluny: és diputat al Parlament Balear, un càrrec que d'altres batles de viles mallorquines han simultanejat.

Aquest canvi en l'orientació del vot dels santamariers és un canvi mai vist, basta en la deficient gestió de vuit anys de PP i en la pròpia autodesqualificació dels populars, en un canvi important en la gestió i administració dels assumptes municipals i en el prestigi personal assolit per Mateu Morro.

Coanegra davant aquest canvi mai vist seguirà com sempre: informant i opinant sobre el que succeeixi a la Casa de la Vila. Criticant i denunciant en forma constructiva —com ha fet sempre— el que al nostre parer ho precisi de la gestió i actuació dels que regiran la Casa de la Vila.

ROTUNDA VICTÒRIA DEL PSM

ELECCIONS MUNICIPALS

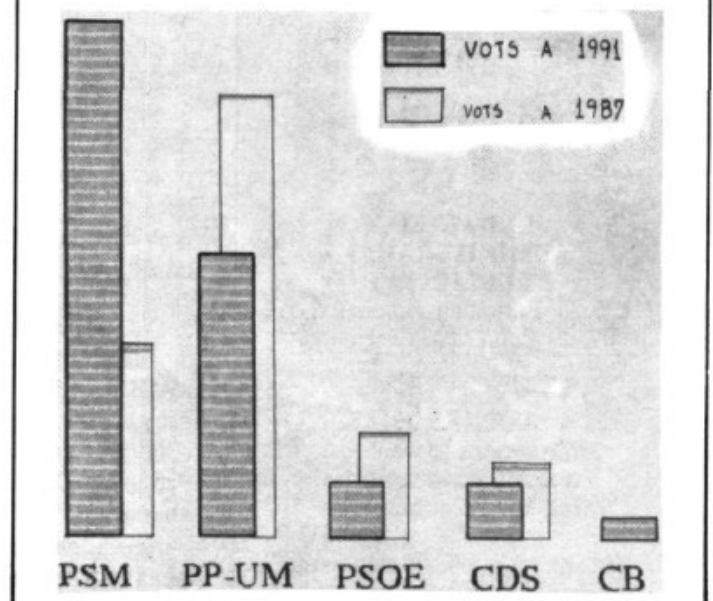
	1991			1987			Diferència		
	Vots	%	Regidors	Vots	%	Regidors	Vots	%	Regidors
PSM	1422	55'31	7	539	22'33	3	+883	+32'98	+4
PP-UM	790	30'73	4	1234	51'12	6	-444	-20'39	-2
PSOE	154	5'99	--	296	12'26	1	-142	-6'27	-1
CDS	147	5'72	--	213	8'82	1	-66	-3'10	-1
CB	58	2'26	--	--	--	--	--	--	--
PDP				75	3'11	--			
EU				57	2'36	--			
	Nº	% del Cens		Nº	% del Cens		Nº	% del Cens	
TOTAL PARTITS	2571			2414			+157		
BLANCS	18			15			+3		
NULS	9			23			-14		
TOTAL VOTANTS	2598	81'67		2452	80'98		+146	+0'69	
ABSTENCIONS	583	18'33		576	19'02		+7	-0'69	
CENS	3181	100'00		3028	100'00		+153	=	

Les passades eleccions municipals i autonòmiques del dia 26 de maig varen comportar un canvi importantíssim en la tendència del vot santamarier, sense precedents al nostre municipi. Un canvi que, d'altra banda, ja havia anunciat Coanegra a la seva enquesta preelectoral del mes passat. Per primera vegada una força política de caire esquerrà o progressista, si vos agrada més la paraula, ha guanyat unes eleccions a Santa Maria, i a més ho ha fet per majoria absoluta, assolint una quantitat de vots superior als 1.400, cosa que no havia aconseguit mai cap partit en cap de les eleccions anteriors. Nou mesos escassos de govern han fet possible un canvi electoral d'aquesta magnitud. I resulta evident que la majoria d'electors han optat per la gestió de govern iniciada l'estiu passat. Aquesta vegada les dues grans opcions representaven dues maneres de governar, totes dues conegudes de l'electorat. I el veredicté resulta claríssim.

ALTÍSSIMA PARTICIPACIÓ

La primera qüestió que hem de destacar és l'alt grau de participació, superior al eix, la més elevada que s'ha registrat mai al nostre municipi, una mica superior a la de fa quatre anys. El passat més d'agost, amb motiu de la moció de censura, l'anterior batle, Josep Estarelles, va dir entre altres coses que «amb aquesta actitud, el que s'aconsegueix és que molta de gent s'anirà abstenint en futures confrontacions electorals». Com podeu veure la frase no ha resultat gens profètica. El poble de Santa Maria ha demostrat el seu interès per la nostra municipal de manera incontestable, quan a molts d'altres pobles l'abstenció ha resultat altíssima.

ELECCIONS MUNICIPALS

UNA JORNADA NORMAL

Encara que les eleccions fossin en diumenge, ja hem dit que la participació va ser més elevada que mai. La gent de Santa Maria va saber fer compatible la jornada festiva amb l'exercici del dret a votar. Va ser un diumenge assolellat, la gent va anar

a la plaça com tots els altres diumenges, i de passada al col·legi electoral. No és estrany per tant que a les dues del migdia, quan sol acabar el mercat, ja havia votat pràcticament la meitat del cens.

La jornada va transcórrer amb tota normalitat. A les meses hi va haver, a més dels membres que marca la llei, apoderats i interventors de les quatre principals forces polítiques: PSM, PP, PSOE i CDS. L'única anècdota destacable és el fet que un interventor d'un partit bastant popular a vegades examinava el contingut dels sobres de determinades persones (normalment gent major) abans d'entrar a la sala de votació. Perfectament legal, però creim que poc ètic.

Es veu que la repartida de sobres i paperetes durant la campanya, per correu o personalment, va ser intensa per part de tots els partits, ja que la immensa majoria dels electors arribaven al col·legi amb els sobres a punt. Per tant, l'ús de les paperetes i les cabines dels col·legis va ser molt escàs, i no se podia deduir quines eren les forces més votades mirant els caramells de paperetes, al contrari del que sol passar a Ciutat.

L'expectació més gran del dia va ser, sense cap dubte, a l'hora del recompte. Una quantitat considerable de gent es va congrega als col·legis electorals per seguir la cerimònia i conèixer els resultats tot d'una: candidats i seguidors de les diverses opcions polítiques, així com molts de curiosos.

Tot just acabat el recompte de la darrera mesa que va acabar, a s'Escoleta, «Coanegra» oferí la primícia del repartiment definitiu dels regidors al públic que esperava davall la porxada, i recordà que les previsions fetes a l'enquesta eren més que raonables. Pocs minuts després la nostra revista repetia l'anunci dels resultats i l'evidència de l'encert de la nostra enquesta a Sa Graduada. Varen ser els únics moments de la nit que el públic va aplaudir i va exterioritzar emocions, ja que els seguidors i partidaris del PSM en cap moment varen fer cap mostra d'entusiasme pel seu triomf. Únicament cares alegres, però

ELECCIONS AUTONÒMIQUES

	1991		1987		Diferència	
	Vots	%	Vots	%	Vots	%
PSM	1343	52'24	419	17'40	+924	+34'84
PP-UM	836	32'52	1199	49'80	-363	-17'28
PSOE	226	8'79	444	18'44	-218	-9'65
CDS	65	2'53	234	9'71	-169	-7'19
CB	55	2'14	--	--		
Verds	20	0'78	--	--		
EU	10	0'39	51	2'12	-41	-1'73
UIM	10	0'39	--	--		
FE-JONS	4	0'16	--	--		
AR	1	0'04	--	--		
PRB	1	0'04	--	--		
PDP	--	--	57	2'37		
Via	--	--	3	0'12		
PTE-UC	--	--	1	0'04		
BLANCS	12		18		-6	
NULS	8		25		-17	

gens de trui. En contrast, cares llargues però aguantant el «tipo» entre els adeptes de les altres candidatures.

Pel que fa als resultats de les eleccions, els quadres adjunts són prou eloqüents. Així i tot no ho hi és de més analitzar-los una mica més a fons. Les dues eleccions, autonòmiques i municipals, no presenten variacions massa grosses, en tot cas molt menors que a les eleccions de 1983, i que són més significatives en el cas del PSOE i CDS que no en les dues forces majoritàries.

PSM: UNA VICTÒRIA SENSE PRECEDENTS

No hi ha dubte que el fet més destacable d'aquestes eleccions és la còmoda majoria absoluta obtinguda pels nacionalistes. Es un fet que, com ja hem assenyalat, trastoca el mapa polític del poble de manera radical. La gestió de l'equip de govern d'aquests darrers nou mesos ha estat capitalitzada pel partit del batle, que de totes maneres havia estat el més votat fa quatre anys dels tres partits governants.

Tant a les municipals com a les autonòmiques el PSM ha aconseguit un número de votants fins ara mai vist a Santa Maria; i encara que al Parlament Balear ha aconseguit 79 vots menys que a l'Ajuntament, ha crescut més a les autonòmiques

FUSTERIA
GABRIEL
CANYELLES

mobles de cuina i bany
mobles decoració
fusteria en general

Carrer Andria, 10. Telèfon 14 02 51

MÉS DE MIL VOTS

Aquestes són, a títol de curiositat, les candidatures que han obtingut més de mil vots a Santa Maria, a totes les eleccions que hi ha hagut des de 1977 fins ara:

PSM Eleccions Municipals 1991.....	1422 vots
PSM Eleccions Autonòmiques 1991.....	1343 vots
UCD Eleccions Generals 1977.....	1305 vots
UCD Eleccions Generals 1979.....	1287 vots
AP-PL Eleccions Municipals 1987.....	1234 vots
UCD Eleccions Pre-autonòmiques 1979.....	1184 vots
AP-PL Eleccions Autonòmiques 1987.....	1162 vots
UCD Eleccions Municipals 1979.....	1136 vots
AP-PL Eleccions Europees 1987.....	1044 vots

(multiplica per 3'2 els resultats de fa quatre anys) que a les municipals (multiplica per 2'6), ja que a les autonòmiques partia d'una xifra inferior de votants. Segurament el fet que Mateu Morro també encapçalàs la llista al Parlament del PSM ha contribuït a aquest bon resultat. Hem de tenir en compte que fa quatre anys el PSM va quedar tercer a les autonòmiques, per davall del PSOE.

PP-UM: ELS ÒRGANS PERDEDORS

Encara que quedar en segona posició i entrar quatre regidors a l'Ajuntament no sembla un resultat gens despreciable, no és cap exageració qualificar el PP com el «gran» perdedor de la jornada electoral. Gran, perquè els altres perdedors han quedat petits, i perquè el fet de perdre a les urnes una majoria absoluta al temps que l'aconsegueix una altra força política és certament una pèrdua gran, sense paliatius.

El Partit Popular deixa de ser la primera força electoral del nostre poble, després de nou anys d'haver estat el partit més votat, i a vegades amb molt d'avantatge. Queda a més a una gran distància del primer partit, especialment a les municipals.

A diferència de fa quatre anys, la llista autonòmica dels populars ha estat més votada que la municipal. Això vol dir que el desgastament d'imatge dels representants d'aquest partit a Santa Maria ha estat més gros que el deteriorament de la imatge del partit en el seu conjunt. Segurament hauran pogut comprovar que estar a l'oposició no és tan fàcil com es pensaven, i que no se'n treu un rendiment electoral així com així.

La llista al Parlament Balear ha tret 16 vots més que la de l'Ajuntament. Així, per tant el PP-UM perd un 30% dels seus vots a les autonòmiques, i un 36% a les municipals.

PSOE: CONTINUA EL DESCENS

Malgrat conservar la tercera posició a les municipals, els resultats del PSOE venen a continuar la seva línia descendent, aquesta vegada afectats per la difícil competència que significava el PSM amb el batle com a candidat. Dotze anys de presència continuada de socialistes al nostre Ajuntament s'han vist trencats ara amb unes eleccions poc favorables a aquest partit, que ha sofert al nostre municipi un dels fracassos més grans de tota l'illa, encara que d'escassa transcendència dins l'àmbit insular.

El PSOE obté uns resultats millors a les autonòmiques que a les municipals: 72 vots de diferència. De fet si hagués aconseguit els resultats de les autonòmiques a l'Ajuntament, hauria aconseguit un regidor. La pèrdua relativa de vots és per al PSOE més que considerable: perd de 49% dels sufragis al Parlament (a més de perdre la condició de segona força), i una proporció quasi igual, el 48%, a les municipals.

CDS: TAMBE DAVALLA, TAMPOC ENTRA

La davallada electoral del CDS també li ha significat, com al PSOE, quedar fora de l'Ajuntament. Però la pèrdua de vots a l'Ajuntament, un 31% dels vots de 1987 no ha estat tan considerable com en el cas dels socialistes. En canvi a les autonòmiques el desastre ha estat total: perd el 22% dels seus vots. Així, per tant, malgrat no treure regidor, la llista encapçalada per Joaquim Morais ha aguantat molt millor que la del Parlament, a diferència del que va passar fa quatre anys, quan la llista autonòmica del CDS va ser una mica més votada que la municipal.

CB: UNA ESTRENA POC PROMETEDORA

El darrer partit a les municipals ha estat Convergència Balear, que presentava una llista acabada de completar amb gent de fora poble. De fet les expectatives d'aquest partit eren escasses, i ha aconseguit un resultat encara més baix que la llista del PDP de fa quatre anys. L'únic que s'ha aconseguit és dividir el vot centrista (CB es presentava com el centre nacionalista) i impedir l'accés d'un regidor de centre al nostre Ajuntament.

ELS ALTRES: POCA COSA

Pel que fa a les altres candidatures que es presentaren a les autonòmiques, però no a les municipals, només hem d'assenyalar que varen obtenir molts pocs vots, sense que cap d'elles arribàs a l'u per cent. La llista més votada va ser la dels Verds, amb 20 vots (contra els 33 obtinguts a les generals del 89), just el doble que les candidatures de UIM i Esquerra Unida. Els Independents de Güell i Pasqual no tenen de moment cap implantació al nostre poble; i Esquerra Unida, amb alguns partidaris a Santa Maria, obté el resultat més baix de la seva història: a les autonòmiques del 87 havien obtingut 51 vots, i a les generals el 89 arribaren a 60; ara s'han quedat en 10.

MAGATZEM DE MATERIAL
DE CONSTRUCCIÓ

JOAQUIN ESTESO

CARRER DE L'ESGLÉSIA

M.V.

MATEU MORRO (PSM)

«S'HA VALORAT POSITIVAMENT LA FEINA FETA»

-Mateu, quina és la teva anàlisi dels resultats electorals de les recents eleccions municipals?

-Dels resultats se despren que un important sector ha valorat positivament la tasca duita a terme pel P.S.M. en els darrers mesos en què hem format part del govern municipal. Jo diria que s'ha demostrat que el poble no està casat amb ningú, que no està compromès amb les sigles d'un determinat partit, sinó que vota aquells que creu que podran dur a terme una gestió més positiva. En aquest cas han volgut depositar la seva confiança en una opció progressista com la nostra, cosa que agraïm. Però tenim ben clar que si durant aquests propers quatre anys no feim una bona gestió aquesta confiança nos serà retirada. Aquesta és precisament una de les granses de la democràcia. D'altra banda, el fet de que haguin estat uns resultats contundents a favor de la nostra candidatura augmenta el nostre sentit de la responsabilitat perquè som consients de que no podem defraudar l'electorat. Ara sabem que anam per bon camí i no planyerem esforços per continuar en la mateixa línia dels darrers mesos, perquè ha quedat clar que això és el que s'espera de nosaltres.

-Esperaves aquests resultats?

-Francament, fa dos mesos no els esperava de cap manera, però després de veure publicada l'enquesta de «Coanegra» vaig començar a pensar seriosament que podien donar-se.

-Opines que la campanya ha estat neta?

-Algunes situacions no han estat netes. La manera de captar alguns vots de gent major per correu no m'ha semblat correcte.

-Et sembla que el P.P. ha rebut un vot de càstig?

-No ho sé. Particularment crec que si el P.P. hagués presentat una llista més renovada per ventura hauria millorat els seus resultats, però això és molt discutible i no vull entrar gaire en un tema que consider que és intern d'un altre partit polític. Vull pensar que més que un vot de càstig al P.P. hi ha hagut un vot de «premi» al P.S.M.

-Com valores el fet que P.S.O.E. i C.D.S. no haguin entrat cap regidor?

-Crec que és una llàstima que no haguin aconseguit representació a l'Ajuntament perquè la feina feta per en Toni i en Joaquim mereixia, com a mínim, el premi de tornar a estat presents dins el consistori, i fins i tot que millorassin substancialment els resultats de fa quatre anys. Però el poble comanda. Hi ha hagut una marcada bipolarització de l'electorat i això els ha perjudicat notablement a l'hora dels resultats.

BOUTIQUE

NOVA GENT

TAMBÉ MODA PER L' HOME
SANTA MARIA

CADA DUES SETMANES, RENOVACIÓ D'EXISTÈNCIES

DISSABTES HORABAIXA OBERT

Bernat de Santa Eugènia, 87 - Tel. 62 01 33

Fusteria

Martorell

Taller:
Bartomeu Pasqual

Tenda:
Carrer Llarg, 89

JOSEP ESTARELLES (PP-UM)

«HA ESTAT UNA DERROTA ESCLAFANT PEL PP I UN CLAR TRIOMF DEL PSM»

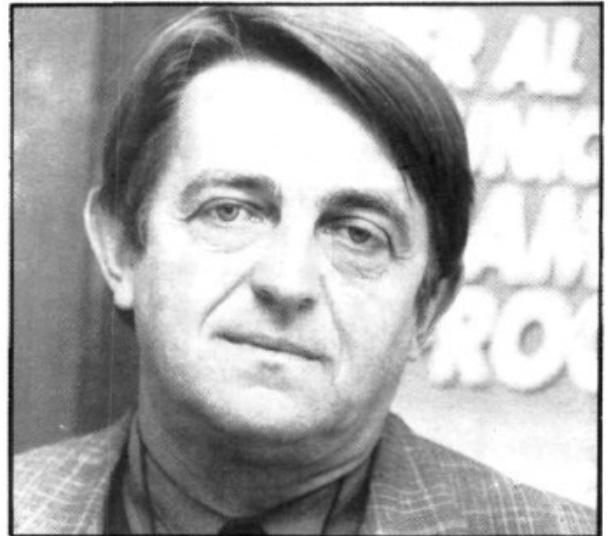
Josep Estarelles, líder del PP-UM local així qualificava els resultats de les eleccions del 26-M, «Ha estat una derrota esclafant pel nostre partit i un clar triomf del PSM».

Pepe explica aquest fet, creu que ve motivat, primer, per un clar càstig de l'electorat —pels problemes interns que varem tenir els del PP—, la gent es cansa de veure sempre el mateix, a nosaltres ens ha passata clarament fàctura, però pitjor els hi ha anat als socis de la Moció de Censura, el PSOE i CDS qui ja rascaren un regidor fa 4 anys, ara han quedat a defora.

En segon lloc, la gent ha quedat enlluernada per aquests 10 mesos de gestió a partir de la Moció de Censura. N'han sabut molt, han fet lo fàcil, però sols ha recollit el fruit un, i això era evident, als altres socis els hi faltà un poc de vista. En Mateu ha fet molta de feina, d'anar a contentar a la gent i a deslumbrar-la.

I en tercer lloc, nosaltres jugavem amb desvantatge. En Mateu, essent Candidat al parlament disposava d'una campanya publicitària molt grossa: als diaris, al carrer, a la televisió. Donant la imatge de'n Mateu com un gran personatge important, que ha influït a l'electorat.

El resultat és clar, crec que aquesta pujada del PSM serà recuperable, ja que no tothom és de la ideologia del PSM. Per a nosaltres és una autèntica lliçó, s'apren més de la derrota, al

PP-UM local no hi ha cap casta de desmoralització, tenim prou ganes de seguir lluitant, no ens donam per vençuts ja que a nivell de Mallorca el PP-UM ha guanyat, recuperarem l'electorat.

Li deman quina serà la postura del PP-UM a l'Ajuntament, Pep em contesta que serà de no anar a obstruir, d'anar a fer una oposició responsable, «ara si se'ns demana col.laboració no la negarem, i s'ha de saber fer pels interessos del poble. D'altre banda estic content de que hi hagi una ampla majoria que pugui governar, però tenen un bon repte, jo no se si tindrà continuïtat el que hem vist fins ara».

Pep vol afegir: que en relació a la Campanya, que tan preocupava a Mateu, noltros l'hem feta neta i immaculada. Però cap a nosaltres les coses no han estat tan netes, hem patit situacions de molt mal gust, anònims, despenjar cartells, insults sobre cartells, amenaces, pintades, que ens ha preocupat molt, sobretot anaven referits a un determinat membre de la llista. Hi havia un ambient en contra nostra lamentable, fins i tot violent. Hagerem de fer guardies continuades per evitar que passassin coses pitjors.

B.C.

Centre de reconeixement
mèdic psicològic
per a permisos de conduir
i llicències d'armes

DIMARTS I DIVENDRES DE 20 A 21 HORES

Recordi que ha de dur: - D.N.I.
- 1 fotografia
- lents correctores, si n'usa

Plaça Caidos, 3

Tel. 62 04 15

Mare Nostrum

SEGUROS

ANTONI OLIVER
AGENT

C/. Jaume Ferrer, 5

SANTA MARIA

Tel. 14 00 35

CONSTRUCCIONS

MATEU GARCIA LLINAS

Cuartel, 1º, nº. 12 (Camí de Coanegra)
Telèfon: 62 08 83

ANTONI SANTANDREU (PSOE)

«ES VALORAVEN DUES
MANERES DE SER BATLE»

Abans de fer cap valoració, la primera cosa que vull fer és donar l'enhorabona als guanyadors. És un avanç molt important per al poble aconseguir una majoria progressista a l'Ajuntament, i això ens alegra. A nosaltres ens hagués agradat esser-hi, però respectam els resultats.

La imatge pública de la gestió del govern municipal en bona part es projecta en la figura del Batle, i això és el que ha passat. En aquestes eleccions es valoraven dues maneres de ser batle, i la gent ha triat entre aquestes dues maneres. Mentrestant n'hi ha hagut que han quedat pel camí, que és el que ens ha passat a nosaltres.

La nostra valoració dels resultats la feim en positiu: més que no votar-nos a nosaltres, el que ha fet la gent és votar la manera de governar. Aquesta és la nostra explicació, perquè pensam sincerament que no hem comés cap immens error per a merèixer un càstic electoral.

JOAQUIM MORALES (CDS)

«EL POBLE VOL A MATEU MORRO
COM A BATLE»

En Joaquim Morales ens ha comentat que el resultat de les eleccions, no els ha sorprés, ja que l'esperaven, tot i això, diu que han fet tot el possible en favor de la seva opció i que el que queda clar, és que el poble de Santa Maria vol a Mateu Morro com a Batle.

No se desanimen i tenen més ganes que mai de fer feina, el grup continua endavant amb il·lusió i força.

Més endavant ens donaran més informació sobre el futur de la seva formació política, que és i serà fonamentalment progressista i sospitam que també autòctona.

MIQUEL SANTANDREU

*Vespinos - Mobylettes

*Moto-serra ECHO

*Moto-cultor PIVA

*Vespa

Bernat de Sta. Eugènia, 126 - Tel. 62 00 77

FERRETERIA I ELECTRODOMÈSTICS

CAN XIC

ELS OFEREIX: Reg, llempisteria, mobles auxiliars, drogueria,
mobles de bany i molts d'altres útils

DISSABTE HORABAIXA OBERT

Av. Jaume III - Tel. 14 00 45 - SANTA MARIA

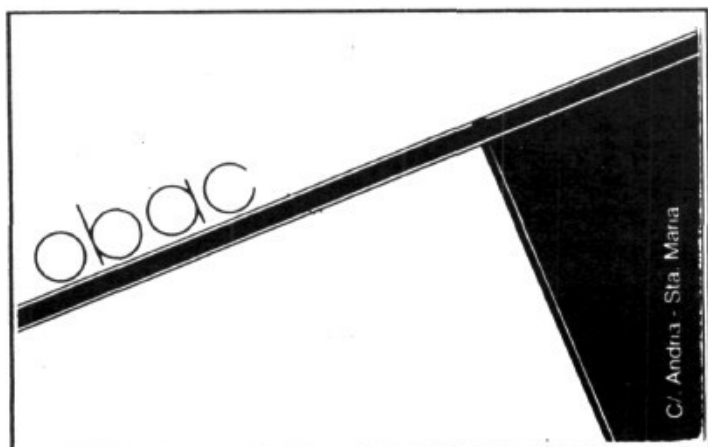
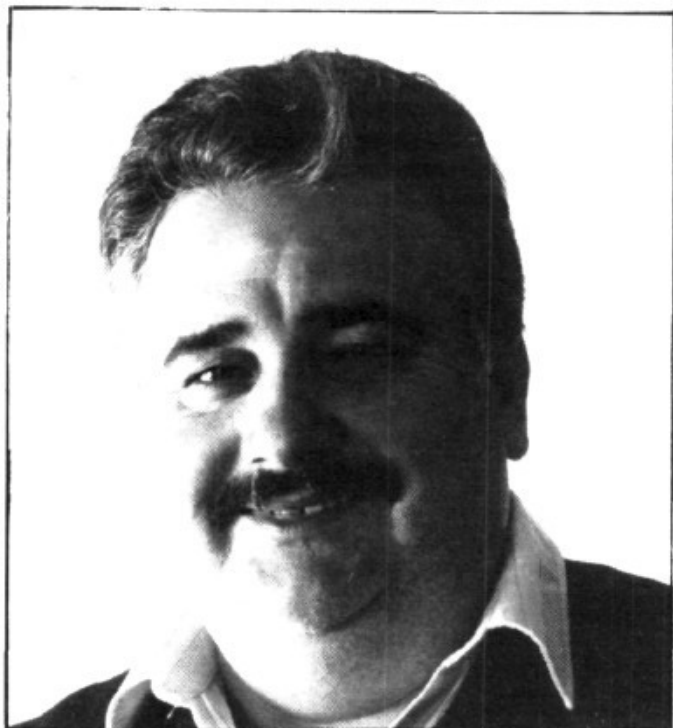
ANTONI PIZÀ

«ESTAM SATISFETS DEL NOSTRE RESULTAT I DE LA VICTÒRIA DEL PSM»

Antoni Pizà, cap de llista de Convergència Balear, ens comentà els resultats electorals de Santa Maria dient que estaven satisfets dels 60 vots obtinguts, ja que són un partit jove i gairebé no havien fet gens de campanya. Reconeix que ha estat una nova experiència per ell, ja que ha estat la primera vegada que ha encapçalat una llista electoral.

En quan als resultats globals, estan contents de la victòria del PSM, si bé troben que el poble ha votat massa majoritàriament aquest partit, i que tant el PSOE com el CDS es mereixen representació. Mateu Morro ha estat el gran beneficiat de la moció de censura. En aquest sentit, Convergència Balear estava per la continuïtat del pacte de centre-esquerra.

A la pregunta de si continuarien com agrupació local, Toni Pizà ens comentà que estaven animats i que seguirien endavant, preparant-se per a les properes eleccions.

L'ENQUESTA VA TENIR LA RAÓ PROCURAM FER LES COSES BE

Va ser una autèntica satisfacció per a l'equip de redacció de «Coanegra», que els resultats electorals corroborassin els resultats que el més passat nosaltres ja havíem avançat a la nostra enquesta; tal com va passar fa quatre anys. La diferència és que al 87 donàvem majoria absoluta a la dreta, i regidors per a quatre partits; mentre que aquesta vegada el veredict dels enquestats deixava la dreta a l'oposició de manera inequívoca, no preveia cap regidor centrista, i els socialistes quedaven amb un peu dedins i un defora.

Això va fer que dins els ambients polititzats del poble començassin a córrer remors que descreditàven la immensa feina feta per l'equip de l'enquesta (Desinteressadament, per descomptat). Per sort, i tal com nosaltres confiàvem, els resultats han coincidit amb les nostres previsions, fins i tot més que fa quatre anys. Aquesta vegada el marge d'error, coses de l'estadística, ha estat menor.

Ens acusaren de voler beneficiar alguna opció política, d'invertir-nos la informació. Mentides i males intencions. Coanegra ha demostrat estar al servei de totes les opcions polítiques, fins i tot (no en faltaria d'altra) de les que no han contractat publicitat a les nostres pàgines. El número anterior és una bona prova de la nostra voluntat de respectar i reflectir el pluralisme i el contrast d'idees. Convidàrem tots els partits a la taula rodona, publicàrem els seus programes, les fotos dels seus candidats, fins i tot regalàrem les fotos de grup a algunes candidatures, que publicaren a la seva propaganda sense que ni ens diguessin gràcies. Fins i tot ens guardàrem bé de recomanar a ningú que anàs a votar, perquè també els abstencionistes mereixen el nostre respecte.

Diu mentides qui preten que feim la política de ningú que no sigui la pròpia revista. Diu mentides qui escampa que pretenem afavorir ningú. Coanegra té les seves opinions, i no s'en guarda de manifestar-les. Però respectam les regles del joc, i això creim que resulta evident. Per això quan feim una enquesta, la feim amb totes les garanties possibles i amb tot l'esforç que sigui necessari. I amb el compromís ètic de publicar-la, perquè la feim per als lectors de la revista, que és la raó de ser d'aquesta publicació. Caigui qui caigui. Com ho férem fa quatre anys, i com ho hem fet ara. I si a les pròximes eleccions ho creim interessant i ens queden forces, ho tornarem fer.

qualitat balear s.l.

**DISTRIBUIM ELS LICORS DE SANTA MARIA
I ELS VINS DE BINISALEM**

Rei Sanxo, 3

Tels. 14 00 17 - 62 01 66

XAFARDERIES ELECTORALS

Nota prèvia: Advertim als lectors que els continguts d'aquestes línies poden ferir la seva sensibilitat. Restau avisats!

-Sa gran campanya electoral de cartells a n'es carrers penjats a faroles, molt superior a fa quatre anys. Sobretot forta des PP-UM, PSOE i PSM-NM. Sabeu qui ha fet neteja després? Idò ets empleats de s'Ajuntament. Això l'hauríem de fer cada partit que l'ha enremellat, cada un fer net el que ha posat.

***

-El casa a casa des candidats a regidors sobretot des PP-UM, PSM i en menor grau PSOE. I es populars regalant a ses senyores una Petúnia i a n'es senyors un bolígraf, fet que provocà diferents comentaris irònics pes carrers. Curiós que cap membre de Coanegra rebés obsequi.

***

-Es trui que es montà amb es vots per correu i ses autoritzacions notariales quan sols hi hagué 50 vots per correu. De tota manera mala gentota aquesta que encaça i pressiona a n'es padrins no per anar a votar sinó per preparar-lis ses paperetes. Crec que Sa Llei Electoral l'hauria de prohibir, així com hauria de prohibir ets viatges amb cotxo de vells.

***

-Un regidor dets primers de sa llista des populars fou vist a S'Escola Graduada obrint sobres a vells abans d'entrar, per comprovar ses paperetes. Vergonya! Coses a evitar! Quina barra!

***

-Mala gentota sa que repartí ses octavetes grogues es dia de s'excursió de sa tercera edat, xerraven de «traques». Aquestes cosetes sols posen nirvis i són de molt mal gust. Fotre qualcú comença a repartir paperum pel carrer no fa més d'onze mesos.

***

-Un des regidors primers de sa llista des populars va tenir una pintada al.lusiva contra ell a una paret des poble, mal fet! Insults i desqualificacions haurien de passar a sa història. Malgrat aquest regidor abans fos afeccionat al paperum, són coses a oblidar. I ai làs, no es mereixia aquestes afrentes. Mal fet sens dubte!

***

-Mal presagi es va veure quan es de «Sa Coanegra» digueren es resultats a S'Escoleta, a primera reacció des populars fou dir «Però a Palma hem guanyat». Mal símptoma de gent que no sap admetre la derrota. Esperem que sols fossin els nirvis, per altre part lògics. A destacar l'aplaudiment que feu la gent quan els de «Sa Coanegra» digueren es resultats. O també quan un de «Sa Coanegra» comunicà es resultats a S'Escola Graduada, un regidor deia que va! No pot ser mai!, i una persona li digué «que si, que si! ho diven és de Coanegra».

-Molts de mitings i actes públics electorals. Amb refrigeri incluit. Es més festius foren es des PSOE, que crearen un bon ambient de festa a sa Plaça de la Vila. Però sempre hi ha menjar! Si que ho deven ser afamagats.

***

-Es diferents partits polítics celebraren o comentaren es resultats a diferents indrets el diumenge 26-M. Es nacionalistes a una casa particular bevent cava i pà amb oli, cares alegres.

Els socialistes al Cafè Can Calet, cares més bé tristes i reflexives. No sabem on pararen els centristes ni els convergents. Els del PP-UM al Cafè Comerç, crits i cares llargues, i la nota dolenta: regidors, dones de regidors i simpatitzats comentant que «tanmateix no podran fer res de res, ja que es nostros comanden a Balears i no els ajudaran». Que us sembla, volem brou, idò tassa i mitja.

***

-Aquests de «Sa Coanegra», retons i l'han endevinada bé a sa quiniela de s'Ajuntament. Res. Com fa quatre anys que ja ho endevinaren!

***

-Som sabut que sa foto des grup des PP-UM des seu programa els hi havien regalat es de «Sa Coanegra» -però ells no ho diven-. I ja és tenir barra no donar ses gràcies d'aquest detall. Som sabut que es cap de llista des PP-UM «quan es de «Sa Coanegra» li obsequiaren la foto des seu grup, ni tan sols va tenir es detall de dir «Gràcies». Són es fets el que retracten a les persones, carai quin retrato!

***

-Me pareix que d'aquí a quatre anys s'hauria de canviar sa llei electoral. Ni visites casa a casa, ni repartides de sobres, ni notaris, ni viatges, ni petúnies! Cada un que volgués votar hauria d'anar al Col.legi Electoral i triar allà mateix ses paperetes. Així seria ben secret i voluntari. A més tots es santamariers som ben capaços de destriar el que volen votar, no hem de mester ajuda, no som tan virollotes.

***

-Aquests partidaris del PSM resulta que son com una mica fats i avorrits. Vol dir que guanyen unes eleccions per majoria absoluta i queden com si res. Ni trui ni renou, no sigui cosa que marmulin d'ells! Mira que si per organitzar les festes del poble fan igual, ens haurem de mudar de poble. Ja ho val, tant de voler quedar bé!

FA GANES DE RIURE

Fa ganes de riure, que en Gabriel Cañellas, al míting que va fer el P.P. de Santa Maria a l'edifici municipal, tractàs a Josep Estarells, com el vertader Batle de Santa Maria i asseguràs que ho seguiria sient.

Fa ganes de riure que el P.S.O.E digués que havia fet una enquesta, la qual no donava majoria absoluta a cap grup i a ells, els hi donava tres regidors.

Fa ganes de riure que algún grup, en lloc de fer campanya, és dedicàs a fer pintades insultant a parets i cartells i fes unes quartilles que escamparen el dia de l'excursió dels vells, el contingut de les quals s'assebla vocabulària i sintàcticament a un dels programes electorals.

Fa ganes de riure que els del C.D.S. criticassin obcecada-ment l'enquesta de la revista i ara diguin que esperaven el resultat i per tant no els hi ha vengut gens de nou.

Fa ganes de riure que els del P.S.M. una vegada publica-va l'enquesta seguessin passant una penada.

GALERIA CA'N BRAHÓ

MARCS
QUADRES
MOTLURES

NIELS NORGAARD

Quarter V^a
Tel. 62 01 26

UNA CAMPANYA ELECTORAL TRANQUIL·LA I PRUDENT

La passada campanya electoral ha estat molt tranquil·la i pausada, fa uns mesos, ningú l'hagués imaginat així, ans al contra-

ri, violenta i sanguinari, i és que els polítics locals cada vegada duen més cops de lliure.

LA CAMPANYA DEL PSOE

El primer partit que començà amb els actes públics fou el PSOE en la seva presentació de la candidatura en un acte seriós i poc concorregut de públic, els del PSOE sabien el que estava en joc i per això mateix no escatimaren esforços en fer una molt bona campanya, segurament la millor, cartells per tot arreu i bones idees, com la de fer una conferència dirigida als vells i a càrrec del metge Campomar, que xocolatada inclosa deixà als vellets ben contents.

L'acte central va tenir lloc a la plaça de la Vila, amb actuacions de Boleros, Rock i Sevillanes i amb molt de públic assistent, Antoni Santandreu i Francesc Obrador parlaren i foren molt lúcids i realistes als seus discursos i foren molt aplaudits.

A més a més dels actes públics també repartiren exemplars de la Revista Tribuna Pública als simpatitzants, a la qual hi havia una entrevista als de la lista de Santa Maria.

DISCRETA CAMPANYA DEL PSM

El PSM començà la campanya molt discretament només unes pancartes, amb el seu lema (l'únic autòcton) i alguns cartells aferrats per les parets.

El primer acte públic, fou la presentació de la llista, al qual parlaren els quatre primers de la llista. Hi havia unes cent vuitanta persones, el següent acte, va ésser el Miting que també tingué lloc a l'edifici Municipal, va ésser el que més públic tingué; més de tres-centes persones, ompliren per complet la sala i l'escala. Només parlaren en Joan Serra i en Mateu Morro, i aconseguiren crear un bon ambient per a la candidatura.

També penjaren banderes de color a la carretera, banderetes amb el logotip del partit i posaren cartells den Mateu al Parlament, als jardins, i també repartiren casa per casa el seu programa.

LA CAMPANYA MÉS MODESTA

Convergència Balear no va fer propaganda fins a la segona setmana, imprimiren un cartell a tot color amb la fotografia de n'Antoni Pizà que penjaren a faroles i altres indrets, el Miting d'aquest grup despertà molta expectació, aconseguint congrega més de cent cinquanta persones. Parlaren els dos primers de la llista i altres candidats al parlament així com en Josep

TALLERS T & B

-Reparació d'automobils en general
especialitat en SIMCA i CHRYSLER
servei de grua
Venda de Vespes i Vespinos

Plaça Jaume III
Tels. 62 04 74 - 62 01 52 - 62 06 70

Benet Darder

Instal·lacions Elèctriques

Plaça d'Espanya, 9
Tel. 62 09 12

07320 - Santa Maria del Camí

Neteja de pous negres

Pastor

Tels. 62 04 49 - 62 08 47
Prolongación Mesquidas s/n. 2º - 1ª.

Santa Maria

burlà un poquet del seu rival Francesc Obrador.

El P.P. imprimí un cartell a blanc i negre amb la cara del seu cap de llista i penjaren pancartes demanant el vot pel millor batle i per un Batle honrat, també repartiren el seu programa per moltes cases, repartint pertúnies.

POBRE CAMPANYA DEL C.D.S.

El Centre Democràtic i Social va fer un cartell en la cara de tots els candidats, que pareixia més l'al·lineació d'un equip de futbol que no un cartell per demanar el vot i també penjaren cartells d'en Suárez i segons pareix no se presentava.

Al seu Miting hi assistiren unes cent vint persones, al que hi varen intervenir en Toni Oliver, en Joaquim Morales i la candi-

Melià, que defensà la tesi nacionalista del seu partit.

INTENSA CAMPANYA DEL P.P.

El Partit Popular envestí amb força, anegant el poble de cartells, molt ben organitzats amb un camionet, foren els primers que aprofitaren les faroles per a penjar la seva publicitat.

Només organitzaren un acte públic, al qual hi assistiren més de cent cinquanta persones, moltes d'elles ben enjoiades i mudades. En Josep Estarellas feu un discurs demanant més compassió que altre cosa, el segon de la llista, n'Antoni Canyelles intervingué per parlar sobretot de temes tècnics, sobre les aigües residuals i pluvials, finalment en Gabriel Canyellas, es

data al número dos al Parlament. Criticaren les enquestes que s'havien fetes, tractant-les de fraudulentess i tendencioses.

Com ja he dit al principi la nota més destacable d'aquesta campanya electoral, ha esta la prudència, encara que hagi alguns insults i anònims, per part d'alguns nerviosos que no deixen d'esser anecdòtics, també cal destacar la intensa activitat de la tercera edat, durant aquesta campanya, organitzant excursions i altres activitats, que res deuen haver de veure en la política.

P.C.

magatzem de materials de construcció

GAMUNDI

Gabriel Mesquida, 1 - Tel. 62 02 30

**VIVERS
SANTA
MARIA**

Carretera de Bunyola, Km. 1

Telèfon 14 00 41

EN POQUES PARAULES

LA BANDA DE MÚSICA A LA TROBADA D'ALGAIDA

El passat número de Coanegra, els companys de la impremta suprimiren per error el text referit a la Trobada de Bandes de Música de Mallorca que es celebrà el proppassat diumenge dia 28 d'abril a Algaida. Acte que fou presidit pel President de la CAIB i pel President del CIM, que no varen venir a la Fira Santamariera. És curiós, la Banda de Música tocà i rebé les autoritats el dia de la Fira, i va poder assistir a la Trobada d'Algaida, o cosa que no pogueren fer els Presidents —i això que disposen de cotxes oficials—. La Banda de Música tot un encert. I de cada dia va millorant.

MARTÍ CANYELLES, MOLT BÉ

La nostra més cordial felicitació i un MOLT BÉ ben gros al mecànic Martí Canyelles, que ha normalitzat completament el seu rètol del local comercial. El mecànic Martí ha fet una important obra de millora i acondicionament del seu comerç ubicat a la carretera, sembla que ara vendrà cotxes usats i de nous. Martí ha posat en mallorquí tot el rètol, tant el de la carretera com el que dóna al carrer de Jaume III. Un encert. Un exemple a seguir pels santamariers. Sens dubte enhorabona i endavant!

CONFECCIONS

VICÈ

MODA JOVE

ANTONI LLABRÉS A NOVA YORK

El pintor santamarièr Antoni Llabrés exposa la seva obra a una Exposició col·lectiva de joves pintors a una Galeria de Nova York. Llabrés Campins no hi ha pogut anar, però sí un bon grup de la seva darrera producció pictòrica, que fou enviada via Barco als Estats Units.

MATEU MORRO A BARCELONA

El Batle de Santa Maria Mateu Morro participà a una Taula Rodona celebrada a Barcelona el passat dijous dia 6 de juny. La taula rodona girava sobre el tema «Acords Institucionals», n'eren ponents els Mallorquins Joan Verger —President del CIM—, Josep Moll —vicepresident del PSIB-PSOE—, Mateu Morro —Secretari General del PSM—, i els Catalans Raimon Obiols —Secretari primer del PSC-PSOE— i Miquel Roca —destacat dirigent de Convergència i Unió—. Aquesta Taula Rodona forma part d'un cicle de tres intitolats «Les Illes Oblidades» i que analitza la relació entre Catalunya i les Balears.

S'ARCA

F O T O G R A F I A

Miquel Rosselló Amengual
Pl. Hostals, 22 - Tel. 14 01 05

SA NOSTRA D'OR

La Caixa de Balears Sa Nostra ha posat en funcionament un nou servei adreçats als jubilats que cobrin o vulguin cobrar la pensió a través de les seves oficines. A més la tarja «Sa nostra d'or» ofereix sortejos mensuals de viatges i de pagues extres, i activitats per a majors. A més d'oferir descomptats a comerços. A la guia es detallen a Santa Maria: El Taller Mian, Moykal, Teixits Bujosa, Fàbrica Alorda, Can Cases, Viven Santa Maria.

TUENT, UN RESTAURANT DE SANTAMARIERS A PALMA

Dos santamariers, en Sebastià Sureda Gelabert i el cuiner Pere Cerdà Bonet han obert un Restaurant a Palma. El restaurant està situat al Casc Antic, al Carrer Perares —molt aprop de Correus i la delegació del Govern—. El restaurant Tuent està obert tot el dia, menys els diumenges. Cada migdia hi ha un bon menú per 700 ptes. També es pot menjar a la carta —tant els migdies com els capvespres—, poden tastar la seva cuina mallorquina, el rap amb marisc, la greixonera d'avellana o un suculent mousse de xocolata.

NOVETATS DE LA BIBLIOTECA MUNICIPAL MAIG 1991

Aportació Ajuntament

- Federico García Lorca, «Doña Rosita la soltera o el lenguaje de las flores»
- Emilio Salgari, «Obras Selectas»
- Walter Scott, «Obras Selectas»

Els següents, llibres que cedí a l'Ajuntament el seu autor Joan Jaume Miralles.

- Medio Siglo de historia (Novela amb dos toms)
- Lágrimas torrenciales (Novela)
- Comercio pecuario en la primera mitad de siglo
- La ganaderia balear (1971)
- Cuentos, costumbres y escenas de nuestra payesía (Obra que consta de 5 volums)
- Rosas y amapolas (Novela)
- La señora de Son Muntaner (Novela)
- Cosetes de Sa Nostra Terra.
- Evolución social-económica y agraria de las Islas Baleares.

Aportació Conselleries:

- Nicolau Cañellas, «La Iarda Mallorquina, El ferrocarril de Mallorca» (Conselleria de Treball i Transport).
- Pressupost de la CAIB del 1990» (Conselleria d'Economia i Hisenda).
- Jaume III, Rei de Mallorca: «Lleis Palatines» (Conselleria de Cultura).
- Jacobi III, Regis Maioricarum: «Leges Palatinae II» (Conselleria de Cultura).

DEMOGRAFIA

NAIXAMENTS

Mateu Cañellas Juan (15/05/91)

MATRIMONIS

Miquel Parets Mangas i Nuria García Martínez (19/05/91)

DEFUNCIONS

Rafel Alomar Mas (04/01/1909 - 05/05/1991)

Antoni Pizà Mulet (30/07/1936 - 06/05/1991)

Margalida Bibiloni Bibiloni (16/07/1900 - 11/05/1991)

Miquel Dolç Santandreu (30/08/1920 - 12/05/1991)

Miquel Frontera Mayol (27/09/1933 - 18/05/1991)

Antoni Bauzà Salom (30/05/1923 - 27/05/1991)

Font Registre Civil 03/06/1991

Estudi
fotogràfic

*Llorenç
Frontera*

Plaça Hostals, 44
SANTA MARIA DEL CAMÍ Tel. 14 00 52

Viver HORTUS

La major exposició de Mallorca
de plantes ornamentals

Cami de Coanegra s/n. - Tel. 62 02 79

EXCURSIÓ DE LA TERCERA EDAT

Es sabut de tot el poble que l'Associació de la Tercera Edat sol organitzar excursions amb molta de freqüència i que aquestes excursions són obertes, s'hi pot inscriure qualsevol que hi vulgui anar. Per això l'equip de Coanegra decidí que algun dels seus membres hi anàs i ho veiés amb els seus propis ulls, cansats de sentir dir coses sense haver-hi anat mai.

Així que Coanegra anà d'excursió. Va ser a la del dia 18 de maig, justament la darrera que es feia abans de les eleccions.

Haviem sentit a dir que s'utilitzaven les excursions com a un medi de propaganda de determinada opció política. I de fet, un dels principals organitzadors de les excursions és una persona que es presentava a les eleccions, per la qual cosa creim que hagués estat més elegant per part seva no deixar-se veure massa en pla protagonista, perquè no el poguessin acusar d'electoralisme o de manipulació.

El que és cert, però, és que a l'excursió no hi va haver més politització ni més campanya electoral que la que hi poguésser haver dins qualsevol cafè o botiga del poble, per posar un exemple. Hi varen assistir, entre organitzadors i inscrits, candidats o partidaris públics de diverses opcions polítiques, però tothom es va comportar civilitzadament, i vos podem assegurar que ningú va fer cap miting ni va repartir paperetes ni res de tot això. Va ser ni més ni manco que una excursió de la Tercera Edat.

A les nou del matí partiren cinc autocars per dirigir-se cap a Lluçmajor, on es va fer la primera aturada. Allà no es va visitar res d'interès, senzillament es va donar una panada i un tassó de vi a cadascú i la majoria de gent va entrar a un cafè d'allà devora a passar l'estona.

De Lluçmajor ens varem dirigir cap a Ses Salines, on es va fer una aturada al Botanicactus. Allà, després d'una interessant visita, els excursionistes varen ésser obsequiats amb un cossiulet amb un cactus o dos. Aquesta visita va ser de fet el «plat fort» de la jornada, ja que la resta de l'excursió va consistir en passejar dins l'autocar, amb breus aturades a llocs sense cap interès: l'aturada davant un bar de Lluçmajor, que ja hem dit, i una altra a les afores de Manacor, també davant un bar aïllat, sense competència possible. De Manacor els autocars anaren a Can Picafort a dinar. Es veu que això dels dinars són la vertadera estrella d'aquestes eixides i és quan l'ambient és més intens. El dinar va ser bo, i no massa carregat de greixos ni toxines, no gens pesat però en quantitat suficient.

Després del dinar va venir la part amb més expectació: la rifa de diversos objectes donats per diversos establiments del poble, alternat amb l'actuació d'un dels xòfers dels autocars que va resultar que sap cantar molt bé i amb molta de gràcia i «salero». També el President de l'Associació va fer un discurs que els qui no sabem gaire de la Tercera Edat no varem entendre gens. I després es va passar comptes dels ingressos, despeses i saldo econòmic de l'excursió. Va resultar que hi va haver un superàvit d'uns quants milers de pessetes.

Ens pensàvem que era costum normal això de passar públicament els comptes, però després gent que sempre sol anar a aquestes excursions ens va explicar que era la primera que es feia; i sembla que va ser una innovació que va agradar a molts de membres de l'Associació.

Després d'aquesta llarga sobretaula, tornarem pujar als autocars i cap al poble manca gent. Va ser un dia agradable, durant el qual varem poder veure una mica d'aprop que a la Tercera Edat hi ha molta de gent que s'ho sap passar bé, i sobretot que són gent amb iniciativa, acollidora i amb bon humor.

M. V.

EL DRAMA DEL KURDISTAN

El propassat dimarts dia 4 de juny es celebrà una conferència-col·loqui sobre el «Drama del Kurdistan». L'acte organitzat per l'Escola d'Adults es desenvolupa a la Sala de Sessions de la Casa de la Vila de Lluçmajor. L'acte fou moderat i presentat per Pere Roca, santamarier que dirigeix l'escola d'adults.

L'acte consistí en la projecció d'un vídeo sobre el problema Kurd d'un Informe Semanal de la TVE-1. Però sobretot la part important era la presència de DORU SERAHAT, un membre del Front d'Alliberament Kurd, que explicà la situació dels Kurds que hi ha repartits entre l'Iran, l'Iraq, Síria, Turquia i quatre repúbliques de la URSS. Serahat feu una breu conferència i tot d'una s'encetà un torn de preguntes del públic. Segons aquest Kurd el problema del Kurdistan ve de lluny, i ara arrel de la Guerra del Golf ha tornat a sortir, la situació del seu poble és dramàtica, arrassats, aniquilats, perseguits i no sols per Sadam Hussein. La solució no la veu sols amb l'ajuda internacional —en doblers, aliments i medicaments, que moltes vegades no arriben als kurds— sino que sobretot en que els països occidentals deixin de vendre armes a Iran, Iraq i Turquia, i en reconeixement oficial dels governs europeus de l'estat Kurd, i la solidaritat i consciència de tots els ciutadans del món. Sobretot resaltà que el que impedeix que el poble kurd sia independent són els forts interessos dels països europeus i d'Estats Units pel petroli que hi ha la zona. Tot un drama i una agonia d'un poble mil·lenari.

ELECCIONS AL CONSELL DE LA D.O.

S'han convocat les eleccions al Consell de la Denominació d'Origen Binissalem, que actualment té un caràcter provisional. El futur Consell Regulador estarà compost per vuit locals, tres en representació del sector viticultor i tres en representació del sector elaborador, els quals hauran de concórrer a les eleccions, els dos restants seran anomenats directament per la Conselleria d'Agricultura i pesca.

Un cop constituït el Consell es renovarà cada quatre anys, la data màxima de presentació de candidats és el quinze de juliol i el dia que és celebraren les eleccions, el denou d'agost, sembla que el sistema d'elecció serà de llistes obertes.

P.C.

FORN - PASTISSERIA

BOVER

CA'N BLANCO

Carrer Miquel Dolç, 10
Tel. 62 12 08

JOAN «BUC»: POLIFACÈTIC, AUTODIDACTA... MÚSIC

Tenc per costum d'iniciar les entrevistes amb una descripció d'allò que més m'ha copsat de l'entrevista, d'allò que sura o si vos ho estimau més d'allò que s'amaga darrera el personatge però que sempre sembla omnipresent. No serà avui que faci una excepció en aquest costum, perquè és una d'aquestes vegades que tenc claríssim l'encapçalament introductor de l'entrevista, tenc claríssim què és exactament allò que he observat com a «leit-motiv»

-Orígens de la teva inclinació per la música.

-Vaig estudiar el Batxillerat al Seminari. Allà vaig entrar a participar en la típica rondalla de guitarras quan tenia devers dotze anys. Va ser quan vaig descobrir que allò m'agradava. Me compraren una guitarra i jo ben content. Després, quan tenia devers deu anys vaig anar a classes amb en Juanito Coll.

-Sorpresa!

-Sí, sí, però va durar poc, devers nous mesos. Estudiant a l'Escola Politècnica, el primer dia de classe vaig conèixer en

---

«Per fer música fa falta una bona preparació tècnica»

Rafel, també de Santa Maria, i vaig sebre que tocava la trompeta. Ben aviat varen néixer els «Zadis».

-Era l'època del «Yellow Submarine»...

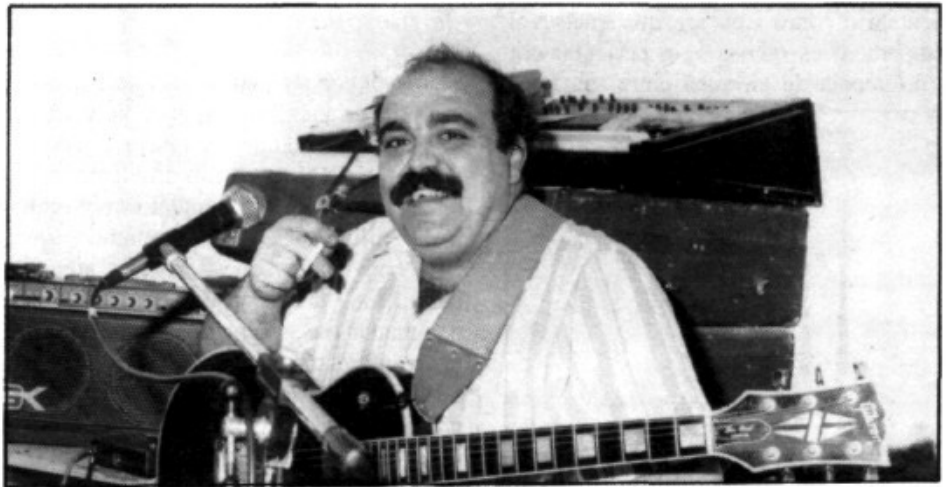
-Sí, la influència dels «Beatles» era total. El grup passà a ser d'alguna manera la cosa més important de la meua vida, més que els estudis, per exemple, i la família no n'estava molt contenta, naturalment. Ara sé que tenien raó, que per fer alguna cosa cal estudiar, si fas música has d'estudiar música, procurar-te una bona preparació tècnica com a músic, però aleshores només me preocupava agafar la guitarra i tocar.

-Però d'això no te'n devies guanyar les sopes...

-Treballava a Can Garí de les portes, tallant barres d'alumini tot lo dia, activi-

constant del meu interlocutor: en Joan és amo d'una molt personal sensibilitat, no només en el sentit estètic sinó en un sentit més ampli, vital. Sense presumir d'idees clares, reconeix que ha pres algunes decisions importants seguint simplement una mena d'instint, i potser ara li toca empenedir-se d'algunes coses però una cosa és certa; no ha traït la seva sensibilitat, i per això pot dir tranquil.lament que tot

allò que fa li agrada, una carta que no tothom es pot permetre el luxe de posar damunt la taula. Autodidacta penedit, polifacètic, constant malgrat tot, en Joan ha hagut de carregar amb les neures típiques de la generació dels «Beatles», aquella que havia de capgirar el món i no va poder ser, però se n'ha sortit amb dignitat perquè la intuïció, forçada o no per les circumstàncies, no pot fallar a l'artista.

tat que no m'estimulava gaire, i més tenint en compte que vaig calcular que en tenir quaranta anys no passaria de ser l'encarregat de la meua secció. De manera que aprofitant que la meua germana volia aprendre l'ofici de perruquera jo també vaig començar a interessar-me seriósament pel tema.

-Te venia de casta...

-Sí, ma mare sempre perruquera de tota la vida, ja de fadrina. De fet, quan jo tenia devers setze anys ella ja em volgué convencer d'anar a estudiar perruqueria a Barcelona, perquè s'havia donat compte de que m'agradava, tot i que jo

---

«Vaig haver de superar la falsa idea de que la perruqueria només era cosa de dones»

---

per dins la perruqueria hi parava poc perquè ho trobava cosa exclusiva de dones. Vaig negar-me a anar a Barcelona

---

«No sé si faig les coses per necessitat o perquè m'agraden»

---

perquè aleshores només m'interessava el grup i la música. Però més tard, als vint-i-tres anys, no sé si per necessitat de guanyar-me la vida o si perquè realment m'hi sentia inclinat, el cert és que vaig aprendre de fer de perruquer i vàrem posar el negoci, i fins ara. Alguns companys s'admiraven de que fos capaç de dur a terme sempre les meves iniciatives: volia tocar en un grup i tocava, volia obrir una perruqueria i la obria i començava a fer feina... Aparentment això podia fer pensar que jo era una persona molt decidida, però en realitat no era així. Moltes vegades he pres les meves decisions sense sebre ben bé perquè. No sé ben bé fins a quin punt he fet algunes coses per pura necessitat circumstancial o perquè realment les volia fer. Això sí: tot allò que faig m'agrada.

«Conec a fons l'ofici de pastisser»

-Vols dir que pensaves que la perruqueria només és cosa de dones?

-De tot d'una vaig haver de vèncer alguns prejudicis en aquest sentit, fins que vaig veure que altres homes estudiaven per dedicar-se a aquesta professió.

-I tenint el negoci aquí t'agrada més viure a Ciutat?

-Així compens una mica. Bàsicament estic a Ciutat els caps de setmana, que és quan s'hi està més tranquil. La majoria dels santamariers treballen a Palma i dormen a Sta Maria, jo faig exactament el contrari, i me va bé.

-Ja que surt al rotlo el nostre poble, què en penses?

-Que no són certs alguns tòpics en relació a Sta Maria. Mira, jo tenc molta clientela d'Alaró i encara que qualsevol comparació és odiosa veig perfectament la diferència de tarrannà entre santama-

riers i alaroners però els resultats a la pràctica són semblants. Els alaroners de qualsevol coa en fan dijous i allà tot és u, mentre que el santamsrier és més individualista i aparentment més reservat, però el cert és que al final els santamariers es preocupen moltíssim pel seu poble i no és veritat que siguin una gent que es tanca dins ca-seva i passa de tot. i allò de que a Sta Maria no hi ha res que dur, estic segur que al nostre poble les coses duren igual que a les altres bandes.

-El grup musical i la teva activitat professional han corregut paral·lels, però altres coses deuen haver seduït el teu interès...

-La filosofia oriental, per exemple. He llegit molt en Lobsang Rampa, un senyor que finalment sembla haver resultat un frau, però a mi m'ha influït.

«Una crisi religiosa em portà a la filosofia oriental»

-Me deixes de pedra.

-Això arranca de l'experiència viscuda al Seminari. Mentre estudiava el Batxillerat allà no hi havia cap problema, però quan vaig ésser més grandet i vaig rebre altres influències vaig comprendre que era convenient questionar-se algunes coses. Vaig entrar en una crisi religiosa, per ajudar-me a superar-la vaig començar a interessar-me per la filosofia oriental. També he llegit molt sobre temes de caràcter esotèric, parapsicologia, etc..., cada temporada me pega una neure diferent, ara els ovis, ara una altra cosa. M'agrada llegir damunt aquests temes.

-I apart d'aquesta, quines altres aficions tens?

-M'agrada jugar a l'squash, per exemple. Fins als 27 anys no vaig practicar cap esport. A l'escola sempre em suspèien la gimnàstica, la meva tendència a estar grasset no m'hi ajudava gens. De

cop i volta als vint-i-set començ a fer foting per veure si m'ajuda a combatre la bàscula, però ho trob una mica avorrit i m'apunt a fer culturisme. Cada dia m' aixecava de bon matí per fer esport. Però el culturisme també era avorrit i des de fa tres o quatre anys faig squash. Però fins ara no he començat a anar a classes d'squash, i aquí se demostra que sempre me don compta massa tard que ser autodidacta no és el millor camí i que és necessària una bona preparació tècnica si un vol fer les coses ben fetes.

-Parlant de pastissos estàs a règim?

-Tota la meva vida he estat a règim i tota la meva vida he estat gras. De tota manera, quan tenia vint-i-cinc anys i coincidint amb uns moments de crisi del grup musical que no funcionava, em pegà la brusca de la reposteria. Me vaig posar a fer pastissos i tortades com a hobby. Tenia molts de llibres i receptes sobre el tema i en vaig arribar a sebre molt. Quan la meva germana es va casar jo vaig elaborar la tarta de noccs i estava tan ben feta que no s'ho creien que l'hagués feta jo. Te puc dir sense exagerar que avui mateix podria posar un negoci de pastisseria.

-Ostres, Joan! Me deixes de marbre.

-Trobes que m'enroll massa?

-No, no, què va! Això és una entrevista.

-Moltes vegades no som gaire xerrador. Sovint me diuen que som massa poc simpàtic per tenir un negoci obert al públic. El que passa en realitat és que per ventura en determinada gent no hi parl gaire perquè veig que no tenim gaire

«No són certs alguns tòpics de Santa Maria»

temes de conversa comuns, però el cert és que quan hi ha tema a mi m'agrada molt xerrar.

TUENT
CUINA MALLORQUINA
I MEDITERRÀNIA

PARAIRES N° 22
TELÈFON 71 87 38
0 7 0 0 1 PALMA

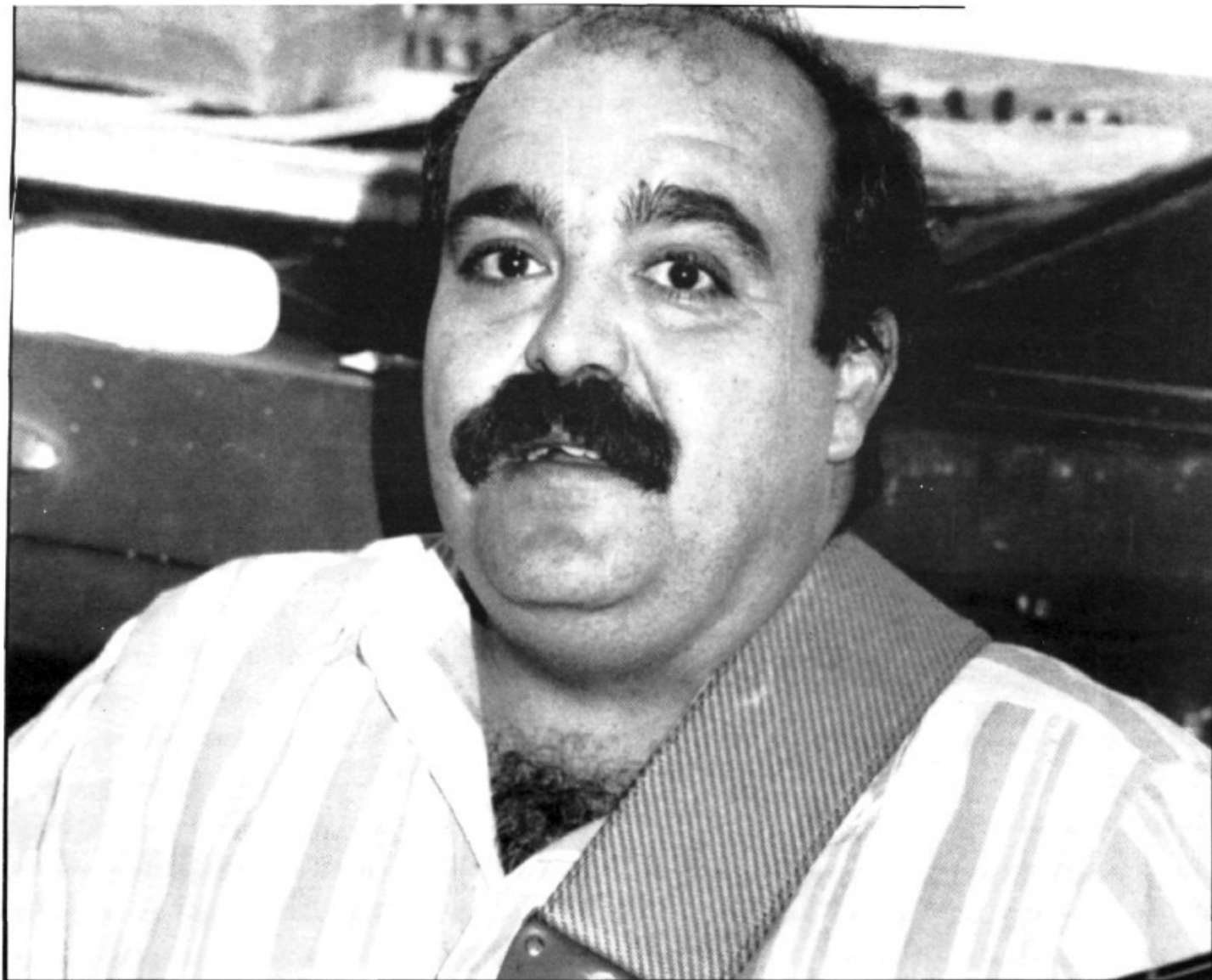

**CERÀMICA
CAN BERNAT**

C/ BARTOMEU PASQUAL S/N
TELÈFON 62 01 78 SANTA MARIA DEL CAMÍ

CAIXA DE PENSIONES
"la Caixa"

«Tenc fama de poc xerrador, però si el tema m'interessa m'agrada la conversa»

-De què xerra la gent dins una perruqueria freqüentada majoritàriament per senyores?

-Quan hi ha eleccions municipals es xerra d'eleccions municipals. En aquestes darreres eleccions he sentit a dir coses mol fortes. A diferència d'altres vegades la gent semblava haver perdut la por a expressar la seva opinió. Per exemple, una dona me va dir «Jo som de dretes de tota la vida i ho seré sempre, però votaré en Mateu Morro». Es fort això...

-I quan no hi ha eleccions de què es parla?

-De règims. Totes parlen de règims, és igual si estan grasses o primes. Tres o quatre hores cada dia de conversa sobre règims d'aprimar-se és el promig aquí a la perruqueria.

-No només podries posar una pastisseria sinó un consultori dietètic.

-Es podria complementar.

-Es veritat lo que diuen de què les dones xafardegen molt a la perruqueria?

-Es completament fals. De fet, és completament fals que les dones siguin gaire xafarderes en general. I en canvi una cosa sí que és certa: si un homo surt xafarder les guanya a totes.

-Mare de Déu...! Ara que ho dius, em sembla que te sobra raó. Què t'agrada escoltar, a més de les xafarderies?

-Mozart, i els seus col·legues més coneguts. La música clàssica és la que més escolt. També m'agrada el «New Age»: Vangelis, Kitaro.... Però sobretot Mozart.

-Tots els laberints menen al jove Wolfgang Amadeus...

En Joan va acabant d'enllestir la seva feina. Comenta que un bon perruquer no hauria de xerrar tant mentres talla els ca-

---

«Durant aquestes eleccions he sentit a dir coses molt falses»

«És fals que les dones siguin tan xafarderes, un home xafarder les guanya a totes»

---

bells a un client. No n'estic gens falló, jo, de que al mateix temps que anava rajant el seu discurs m'anàs treballant el pelatge. Tisorada va, tisorada ve, en Joan ha anat donant forma al meu pentinat al mateix temps que anava contestant les meves preguntes. l'he interromput poc i ell s'ha interromput poc, també. Ha esta un procés paral·lel que tots dos hem menat amb fluidesa tàctita i que ara convergeix em acabar-se: els darrers retocs del perruquer coincideix amb tota naturalitat amb els darrers comentaris de l'entrevista. No he pres ni una sola nota, tot està arxivat al meu cervell. Tenc molt bona memòria quan la geny parla de coses interessants que després seran agradables de recordar.

Text: Joan Serra Mercadal
Fotos: Rafel Pizà Ordines

CARTA DIRIGIDA A TOTS ELS NINS I NINES DE SET A DOTZE ANYS

Encara que pels grans l'any escolar pugui parèixer curt i bo de passar, tots sabem que per a vosaltres és feixuc, llarg, i

moltes vegades difícil, per això és molt bo quan arriben les vacances d'estiu.

El problema de molts de

vostros és que quan podeu disfrutar del temps lliure els vostres pares han d'anar a fer feina i no vos poden acom-

panyar allà on més vos agrada anar: a vorera de mar.

Si vos fa ganes estar una setmana devora la platja, compartir nit i dia amb altres nins i nines amics vostros, aprendre a fer activitats que mai heu fet, inventar històries fantàstiques i esser vosaltres mateixos els protagonistes, i moltes més sorpreses, segur que vos agradarà venir al campament del grup d'esplai Migjorn.

Si és així i voleu més informació vos podeu posar en contacte amb qualsevol dels monitors o venir a l'Edifici Municipal els dissabtes de les 4 a les 6 de l'horabaixa.

Les dates del campament són del 29 de juliol al 4 d'agost, i el lloc La Porciúncula de s'Arenal.

No vos ne penedireu:

Grup Migjorn

ON LI PEGAM?

En Bernat Colomar va decidir anar-se'n a dormir, baldement molt d'hora, doncs l'endemà al matí, era «Sa Fira», mai ens haguéssim pensat que en Bernat, un dissabte a vespre s'en anàs a jeure tant prest.

L'endemà al matí... ens hem aixecat ben fresques i contentes...

-Doncs sí, hem passat una nit tranquil·la.

-On anirem?

-Au idò, a «Sa Fira» manca gent!

-Començarem pel mateix de cada diumenge, la maleïda plaça, al passeig, les verdures, les olives, la fruita, etc.

-Ara ens dirigim a les exposicions de cotxes, de motos antigues, de nàutica, etc... Valguem Déu, qualsevol no tendria qualcún dels cotxes que aquí s'exposen, tothom els voldria tenir, quines coses més rares pel qui ni és molt pagès aquestes màquines.

-Rara vegada seria aquella on tu no t'aficassis amb qualche cosa, sempre tens la mateixa mania de criticar-ho tot, no només ets tu que has d'anar a Sa Fira, n'hi ha molta de gent que ve per veure coses...

-I tanta de gent, no pots anar en lloc, per tot t'empenyen, rebs quaque cossa, moltes trepitjades, i fins i tot colzades.

-Ho veus, sempre et queixes, sempre hi ha qualche defecte en totes les coses que veus, ara tu, tot ho fas sempre bé.

-Ja està bé, ja ens barallarem un altre dia, seguirem per amunt, ja n'estic farta de veure motors.

-Es que a tu no t'agrada res.

-Ostres! anam a veure els cavalls, que bé.

-A la fi, una cosa que potser li agrada.

-N'hi ha molts de cavalls, n'hi ha un de negre que està molt nerviós, mira ara hi va aquell home...

-Aquell home, és qui el cuida, i si haguessis escoltat, ara sabries que aquest cavall té una gran història, i molts de premis guanyats, i també que aquest home, com tu li dius, ja fa prop de tres anys que no se separa d'ell.

-Mira quines filigranes que fan, pareixen artistes, duen el ritme de la música, i fins i tot, en aquest show, pareixen els animals i les persones caracteritzats de la mateixa forma.

-Ara pareix que vols confondre els animals i les persones, però, és que la millor manera d'anar amb tu, és no escoltar-te.

-El que volia dir, és que les persones i els animals, estan d'una manera que els vestits d'ambdós fan conjunt.

-Pareix una moneda petita que encara quasi no sap parlar.

-Perdona, però es que estic emocionada vegent el show dels cavalls.

-Pareix mentida que la gent sigui tan bruta, i no només els visitants t'has fixat en la manera que deixen els carrers?

-Si una brutor...

-Ja n'estic farta de tanta exposició, a part del caramull d'exposicions de Sa Fira, a més encara hi ha una exposició de bosses de plàstic, de gent rara, i sobre tots el que més me xoca, és la quantitat de brutor que la gent és capaç de deixar.

-Vols que et digui una cosa?

-Digués!

-Aaaaaaaah!

-Que ens ha passat?

-Hem caigut de la mà d'en Bernat, ara ja no podem veure més Sa Fira.

-Si, ja veurem qui ens agafa.

-Alerta, aquell quasi, quasi ens ha trepitjat

-Quan ens agafin, ja sabrem On li pegam?

Dues-Centes

cafeteria - bar Comerç

local climatitzat
gelats - refrescs - tapes
un local ample i confortable per a tots

Plaça dels Hostals, 27 - 29 - Tel. 62 00 29

Instal·lacions - Pressuposts
Reparacions

Instal·lacions BOMBES
SUMERGIDES

LLORENÇ SANS

Reis Catòlics, 59 4.¹ - 1.^a

Telèfon 24 68.74

Palma de Mallorca

Carrer Casasnovas, 21

Telèfon 62 06 02

Santa Maria del Camí

LEUCÈMIA GATUNA O LA SIDA DEL MOIX

És una malaltia vírica contagiosa que afecta únicament als moixos domèstics. L'agent etiològic pertany a la família dels retrovirus, la qual inclou entre d'altres el virus de la leucoci bovina, leucoci aviar i la síndrome de la immunodeficiència adquirida de l'home.

Des de 1964 que el Dr. Jaret va aïllar el virus, s'han fet importants avanços, no tan sols en l'espectre de malalties que pot produir sinó també en la recerca d'una vacuna eficient.

Els retrovirus es transmeten tant horitzontal com verticalment. El virus s'elimina per totes les secrecions corporals, d'ella la més important la saliva (2.10⁶ partícules víriques/ml.) degut al comportament social del moix. la via transplacentària és molt menys important. Així el virus entra via oco-nasal i es replica en els teixits limfàtics locals (3 dies post-infecció) i passen a una fase de virèmia. A partir d'aquest moment poden succeir quatre coses: que el virus quedi latent, curació per formació d'anticossos, fase de virèmia crònica o que la malaltia progressi. Amb un període d'incubació que pot anar de setmanes a anys els individus infectats manifestaran en un 50% immunosupressió (per atrofia tímica i de la medulla òssea), un 25% anèmies (hemolítiques, no regeneratives, infeccioses...), un 10% malalties associades FeLV, com és el virus de la peritonitis infecciosa felina; un 5% Linfomes i leucèmies. A més solen anar acompanyats de síndromes nefrològiques, trastorns nerviosos, avortaments, resorcions fetals, infertilitats i infeccions bacterianes secundàries.

El procediment més comú per a diagnosticar un FeLV+ és realitzar un test d'Elisa. Aquest mètode permet detectar l'antigen víric soluble p27, tant de sang, plasmes o saliva.

Com controlar una malaltia tan difosa en la població felina de Santa Maria? Evitant al màxim la disseminació del virus i establint una profilaxi adequada. Així el programa vacunal d'un moix seria:

-8 setmanes d'edat: 1ra dosi.- panleucopènia

Trivalent -herpesvirus, calicivirus.

-9 setmanes d'edat: 1ra. dosi leucèmia felina

-10 setmanes d'edat: 2ona. dosi - panlecoenia

Trivalent Herpesvirus - calicivirus.

-11 setmanes d'edat: 2ona. dosi leucèmia felina

-12 setmanes: Vacunació antiràbica

-Als 5-6 mesos d'edat: 3era dosi leucèmia felina.

Es imprescindible la re-vacunació anual per a mantenir una immunitat eficient. La vacuna de FeLV té la particularitat que s'ha sintetitzat a partir de partícules víriques aïllades evitant d'aquesta manera la immunosupressió que produeix el virus salvatge. Per aquest motiu són necessàries tres dosis per produir un títol alt d'anticossos. En animals infectats no agreuja la malaltia ni altera el seu curs.

Es recomana en moixos adults que no hagin estat vacunats anteriorment, la realització dels tests diagnòstic ja que si són positius tota vacuna és inefectiva.

Marta Plà
Menescal

CLASSES D'ANGLÈS

a domicili

PROFESSOR NADIU

Nivells: EGB - COU

Cambridge First Cert.

Proficiency

**INFORMACIÓ: De dilluns a divendres
de 10 a 15 hs. al Tel. 60 22 05
(Contestador automàtic)**

PROFESSORA D'EGB amb deu anys d'experiència imparteix CLASSES DE REPÀS D'EGB

CICLE INICIAL I MITJÀ: Totes les assignatures
CICLE SUPERIOR: Català, castellà, francès i anglès
GRUPS REDUÏTS. Preus raonables
Informació: Tel. 62 13 65
(trucar només els horabaixes)

JOAN FORTEZA CAMPINS

Instal·lacions elèctriques
xarxes de baixa tensió
bombes submergides

Carrer Bartomeu Pasqual, 4 A - Tel. 62 09 39

Joan i Maria

PERRUQUERS

Antoni Gelabert, 18 - Tel. 62 06 81

L'ORONELLA I UN BON GEST

Quantes de vegades no mos han despert de bon matí ses oronelles, com a petites xafarderes col.locades damunt es fils de s'electricitat? Se contenen entre elles ses seves aventures i desventures, perquè aquestes petites aus migratòries en tenen moltes per contar.

I aquesta és s'aventura d'una d'elles, que un dia volava per Santa Maria. De bon matí quan a s'hora de començar sa feina na Catina i en Joan s'encaminaven cap a sa tenda, després de baixar des tren, veren d'enfora com una dona s'acotava a un bultet negre que hi havia en terre, l'aixecà i el posà damunt una pareteta.

Era un dia fresc per ser ja tan envant, i havia plogut tota sa nit. Quan passaren per davant sa paret, amb un poc de curiositat s'hi giraren i veren que era un oronella tota xopa. Encara queien gotes. Passaren de llis. Emperò encara no havien caminat massa més i amb una mirada entre ells saberen que estaven pensant sa mateixa cosa. No podien consentir deixar aquell animalet allà id'aquella manera.

L'agafaren i el s'endugueren a sa tenda. L'eiguaren i l'encalentiren devora s'estufa. Per sort ben aviat donà senyals de vida: ja no tan sols respirava, sino que ara inclús volia intentar volar, emperò encara era massa prest. S'afanyaren en donar-li ses mosques que pogueren agafar, per a que les se menjás.

S'esgotament d'un llarg viatge, i es seu cos tot banyat la feren dessistir de poder seguir volant. Però va tenir sort, es cap de poques hores, ja eixuta i com si d'un petit planejador se tratàs, prengué vol de damunt sa má de na Catina.

Però uns moments abans, com si s'oronella sapigués que en Joan i na Catina poguessin enyorar-la, com si s'haguessin posat d'acord, arribà a sa tenda un petit canari groc mort de fam. S'oronella podrà contar com aquell dia era dimarts, però no va esser 13, i si ho hagués estat tampoc hauria importat, perquè encara hi ha gent capaç de tenir aquests gests.

Ara es canari canta dins sa tenda i les recorda aquella petita aventura.

MAC

POCS CAVALLS? NO

Al passat número de Coanegra, on es xerra de la Fira, crec que es fa molt poca menció, possiblement per falta d'informació, de la participació de les quadres Martensson. Inclús en poques paraules es dóna a entendre que hi va haver molt poca participació de cavalls de raça, com solia passar anys passats. Però dóna la casualitat que enguany si no hagués estat per la familia Martensson, possiblement ens haguéssim quedat sense la participació de cavalls, ja que els mateixos dies de la Fira es va fer a Ciutat la «Feria de Abril». Però els Martensson, que es consideren ben mallorquins i sobretot santamariers, no dubtaren un sol moment en fer acte de presència a Santa Maria, i no a Ciutat, fent grans esforços ja que participaven totsols, no com altres vegades.

Així que creim que és d'agrair això que feren, ja que hi posaren tota la seva il.lusió i possibilitats.

MAC

**SA
GERRERIA**
CERÀMICA SERRA

*Carretera d'Inca
Tel. 62 01 71*

CONSPORT
AUXILIAR CONSTRUCCIÓ

PISCINES - TENNIS - XALETES - SAUNES - COMPLEMENTS

Mateu Juan Matas
DIRECTOR

Barceló i Combis, 10 *Telèfon 46 52 11*
PALMA DE MALLORCA

ELS DARRERS TREBALLS A LA PARRÒQUIA

En l'article anterior publicat a la revista «Coanegra» perlàrem d'un fet desgraciat del rector Mora, degut al seu antilulisme. Ara convé examinar la obra importantíssima que dugué a bon terme durant els molts d'anys que permanesqué al nostre benvolgut poble.

Al morir el darrer rector Castanyer, fou designat per ocupar el seu càrrec el presbíter don Francesc Mora Vicens, el qual se va proposar a acabar lo que li faltava, que era molt encara. La nova església ja havia estada beneida durant els rectoratges dels dos germans Castanyer, però faltaven fer les portalades, el frontis, l'altar major i el campanar. L'empresa era molt considerable, però el novell rector no vacil·là ni un moment. Se rotjà de persones importants i entre tots convingueren que lo més necessari era el campanar nou.

EL NOU CAMPANAR.- Encara estava en us el campanar del antic temple gòtic, però ja en mal estat de conservació, per lo qual acabaren de esbucar-lo, i seguidament se donà comens al novell, a l'any 1751. Les obres duraren cinc anys. Està situat formant part de la façana principal i dividit en 5 parts des d'abaix fins a les balconades que l'envolten.

La seva forma es quadrada; la part més alta de més llargària que les anteriors, està dividida en dues finestratges per donar claror a l'interior a on, anys més envant n'hi posà un gran rellotge per utilitat de la gent. El balconatge i l'acabament són molt airosos d'estil barroc. Té l'originalitat d'estar recubert de rajoles quadrades de coloració blava que lluen quant el sol les toca. Dites rajoles foren treballades a Barcelona i en dugueren 5.040. També dugueren d'aquella ciutat hidries de color verd per situar-les als cantons del balconatge. El conjunt del acabament del campanar està coronat per una gran bolla de marès de bona qualitat, de uns sis palms de diàmetre, damunt la qual hi aficaren també una hidria. Bastants d'anys més tard dita gran bolla fou aterrada per un llamp durant una tempesta. Caigué al carrer i quedà soterrada dins el paviment. Quan la tragueren observaren que no tenia cap perjui en la seva estructura, per lo qual la tornaren posar a son antic emplaçament i modernament hi aficaren al seu damunt un parallamps, que la defensa. El conjunt del campanar és una obra mestre, que se atribueix a fra

Albert de Borguny, com tot el demás decorat que anam a detallar.

LES PORTALADES.- La porta d'accés al temple requeria una luxosa decoració. La hi sabé donar dit fra Borguny baix la seva direcció. Està tot treballat en pedra viva de la nostra illa i foren recercades en diversos pobles, per trobar-les i transportar-les al peu de l'obra, tot baix la direcció de fra Borguny. El portal major ja tenia portes i se poria tancar, però li faltava la

passatemps
articles per a esports

futbol, bàsquet,
tenis, pesca...

Marqués de Fuensanta, 35
07320 SANTA MARIA (Mallorca)

+ CLÍNICA VETERINÀRIA

MARTA PLA I DALMAU
MANESCAL
Col. 418

De dilluns a divendres:
De 9 a 13 h. i de
16 a 20 h.
Dissabtes:
De 9 a 13 h.

Urgències 24 h.:
TEL. 28 13 13
(Angel 24)
Sol·licitar el BUSCA 2.300
del Dr. OLIVER

C/. Bernat de Santa Eugènia, 17, baixos, local 5 - Tel. 14 05 11
SANTA MARIA

decoració exterior. La treballaren els escultors Francesc Obrador i Rafel Torres. Duraren les obres tres anys. Se tracta d'una valuosa obra d'art barroc, no solament per el conjunt, sí que també per l'encert del dibuix i la diversa coloració de pedra viva, que és un prodigi. En l'actualitat d'aquest aspecte decoratiu no se pot donar-li l'importància que realment té, degut a la pàtina que ha fet perdre casi tot el valor als colors de les pedres vives. Al punt més alt hi ha un escut amb les quatre barres vermelles i les grogues. Però tot precisa un repàs per netejar i llevar la pàtina que li fa perdre gran part de son valor artístic.

El portal lateral, dit dels homos està situat a la part dreta. Es més reduït, però també té son mèrit... Es digne i esbelt. El qui el treballà casi tot, fou l'escolà Nadal Bal.le, santamarier, i Jaume Moià de Binissalem, dirigits pels escultors de l'altra portalada major.

L'ALTAR MAJOR.- Tal altar és la joia major del nostre temple parroquial. Fra Borguny fou son autor i director. Les obres començaren dia 14 de maig de 1762, i duraren els treballs 12 anys. En aquell temps una obra de tal importància durava molt de temps, perquè tot s'havia de fer a mà. No hi havia màquines com actualment, que ajuden a fer anar envant els treballs.

El retaule representa un tabernacle sostengut per quatre columnes dorades, com tot lo demás. Dins aquest tabernacle hi ha una gran bolla a on hi està asseguda amb tota magestat la titular de la nostra parròquia Nostra Senyora del Camí. Amb sos braços aguanta el minyó Jesús que amb les manetes mostra un rem, com a referència del principal cultiu, en aquells dies de les terres del nostre terme. La imatge de la Verge és difícilment superable, i dóna la sensació que d'un moment a altre va a aixecar-se. Tal impressió de moviment quedà molt ben lograda.

El ropatge de la Verge i del nin és meravellós. A cada costat de la titular hi ha les escultures representant a Sant Francesc

d'Assís i a Sant Domingo. Finalment cal dir que el tabernacle és de fusta dorada, obra del escultor Bartomeu Sureda, al qual cobrà 550 lliures. A cada costat del tabernacle hi ha les estàtues de Sant Pere i de Sant Pau, son obra del escultor Pere Joan Obrador i tenen notable perfecció.

Falta dir que el tabernacle està cubert per un magestuós cortinatge al qual quatre àngels lo estan alçant per que se pugui veure lo que cubria. Va esser una idea original i de gran bellesa. Dit cortinatge se feu amb tela de bona qualitat anomenada de «fil en púa» i per donar-li consistència fou banyada amb cola dita «aigocuita». Després de ser col·locada el gran cortinatge li donaren una capa de guix molt fi; més envant fou recubert amb «pans de plata», per que se volia pintar tot el conjunt amb pintura violàcea carmesina. Amb tot aquest preparatiu se obtengué que la tela no solament és consistent i no se pot modificà, si no que el color de que la recubriren brilla, per estar damunt metal platejat. Va esser una feïna intensa i de gran compromís, resolta amb gran maestria. Les teles dels ropatges de les imatges, també se feren amb igual procediment, per lo qual també gosen de brillantó.

Com ja està dit els treballs d'aquest monumental retaula duraren dotze anys, i foren l'admiració de totes les persones, no solament del poble, si no que també de tots els visitants forasters. Moltes foren les autoritats civils i eclesiàstiques que vingueren a Santa Maria del Camí per admirar el nou altar major fet en honor de la nostra Titolar.

Per tal la memòria del rector Mora i del qui concebé tal monument, fra Borguny, son mereixedors de bona recordança i gratitud.

Andreu Bestard i Mas

SERVEIS SOCIALS ALS POBLES: EL PERILL DE LES PRESTACIONS

Com observador interessat en el desenvolupament de prestacions bàsiques als pobles i molt particularment en la incorporació de figures professionals de 1ª línia (Assistents socials, Treballadors Familiars) a Ajuntaments «vergos» en aquests tipus de serveis, voldria plantejar a continuació una sèrie de reflexions entorn a aquesta nova situació, que m'han fet qüestionar, en ocasions, la pertinència de certs programes d'acció social a la part forana.

POBLE VERSUS CIUTAT

No cal aprofundir en la substancial diferenciació existent entre la realitat social urbana i la rural. Si bé, avui en dia, sociològicament es just parlar d'una paulatina «urbanització» dels pobles com a conseqüència del progrés, de les comunicacions, de nous moviments socio-demogràfics, de noves relacions econòmiques laborals entre d'altres. Es obvi que encara es manté una genüitat pel que fa a l'identitat individual i comunitària que diferencia clarament el col·lectiu urbà del rural.

Pel que fa a la dimensió socio-cultural, aquesta genüitat rural, de Poble, possibilita un tipus de relació social basada sortosament en valors més humanitzats, típics de comunitats reduïdes, amb certa indetinitat comú, com a conseqüència de compartir un territori, uns espais de relació, una certa intimitat, en definitiva el que significa sentir-se Poble.

Històricament els Pobles, en condicions normals, sempre han estat capaços d'organitzar i crear els recursos necessaris per a garantir la seva continuïtat. Davant les situacions conflictives es posen en marxa mecanismes d'autoregulació, de manera automàtica, que ajuden a mantenir l'equilibri i retornar a una situació normalitzada, més ajustada (probablement una autèntica homeostasi sistemàtica....).

A les grans ciutats, aquest fenomen es fa més difícil. L'accelerat procés de creixament urbà, la conseqüent dispersió territorial que suposa la introducció de noves relacions de consum i producció, la continua mobilitat social, més cosmopolita, etc, fan que les condicions necessàries per assegurar l'autoregulació siguin insuficients, i per tant, s'hagin d'incorporar elements reguladors no naturals a través de poders públics per a garantir la seva continuïtat.

AUTORGANITZACIÓ DE LA COMUNITAT

Dic tot això, perquè malgrat tot encara hi ha Comunitats, Pobles, on funciona l'element natural de l'autorganització, on no és necessari que l'administració supleixi tècnicament un recurs, ja que la pròpia comunitat el produeix i l'aprofita. Pobles que mantenen constants les relacions d'autoajuda, de solidaritat veïnal, assumides i acceptades des de sempre, independentment de l'existència d'una normativa legislativa «oficial», alienes a tot el que significa «tenir dret a...», simplement per que no cal, per que és la mateixa comunitat qui crea les prestacions i deïstribueix els recursos.

Tots els que vivim a un Poble sabem de la «misèria» que tenim, d'aquells concrets, de com està «En Fulano» i «En Mengano», però també sabem el que fan «Madò Maria, la veinada d'adalt», el rector, «Sor Maria», «En Pau es Municipal» i un llarg etc... que sense ésser tècnics en Serveis Socials son capaços (al manco fins ara) de solventar i donar resposta a moltes de les situacions de necessitat que es donen resposta d'una manera senzilla però efectiva, poc professional però humanitzada, no regulada legislativament però acceptada per tothom, i amb una única metodologia, elemental i primària, la qui ve donada pels valors humans i la solitaritat d'un Poble.

Si els professionals pensam que l'objectiu final del treball social

comunitari es l'autorganització de la Comunitat, al manco respectem aquells col·lectius que d'una manera natural ho aconsegueixen. Pensem-ho molt abans d'introduir i provocar una professionalització de les relacions d'autoajuda a certs pobles, pensem en les conseqüències que aquest fet suposa i valorem donç, si és just que a col·lectius socialment «purs» sigui pertinent l'intervenció tècnica i professional, malgrat el preu sigui posar en perill l'equilibri social natural d'aquests col·lectius.

PRESTACIONS SOCIALS I COMUNITAT

Tenc l'impressió que el mercat de les prestacions als pobles està en plena expansió i que la seva cotització treu més rendiment a curt plaç en vots que en «accions» socials propiament dites.

Som conscient de l'històrica desavantatge, sobre tot a nivell informatiu, en que es trobava la part forana respecte de la ciutat. D'aquesta situació no n'escapaven les prestacions socials, que aleshores eren més asequibles per un «ciudadà» que per un pagès.

Es encomiable l'esforç de les administracions competents en la matèria per reduir i equilibrar progressivament aquesta desavantatge, possibilitant una menor vulnerabilitat dels recursos i serveis a la població rural.

Ara bé, en ocasions la precipitació en la introducció de les prestacions crea certa confusió, i em preocupa que a determinats pobles la incorporació de personal tècnic i la implementació de programes d'intervenció social puguin haver estat més com a conseqüència de prioritats i conveniències polítiques (bàsicament electoralistes) que fruit d'uns estudis de població, de necessitats, de prospeccions o altres tècniques metodològicament més correctes.

I em preocupa perquè les conseqüències d'aquesta precipitació poden, a determinats pobles, distorsionar la xarxa relacional pròpia, de les relacions solidàries d'autoajuda, de la participació natural i espontània i en definitiva a la genuïna autorganització de la Comunitat.

Pens que val la pena filar prim i objectivar els esforços dels diferents equips de professionals cap a protegir aquestes xarxes relacionals en els pobles que encara en tinguin, respectant al màxim la seva genuïtat i evitant en el possible rompre o interferir el circuit d'autoregulació existent.

Crec que aquest objectiu és compatible amb una incorporació professionalment estudiada de serveis i tècniques socials, operativitzant l'accés i la vulnerabilitat dels recursos, i en general amb una promoció social de la part forana que augmenti la qualitat de vida i el benestar dels pobles.

Operativament amb aquest plantejament vull dir que si la intervenció professional, la prestació en si mateixa, respon a una necessitat, a una demanda no cuberta, insatisfeta, donç incorporem-la. Però evitem la substitució, duplicar o inclús canviar —argumentant criteris de professionalitat i metodologia— la xarxa assistencial natural pròpia del poble, les relacions d'autorganització participativa i solidària, ja que posam en perill la seva continuïtat a base de substituir-les per intervencions professionals.

La introducció de figures professionals remunerades per desenvolupar tasques d'assistència social, que fins ara a determinats pobles es cubrien amb intervencions voluntàries i altruistes dins la mateixa comunitat, bé individualment o en grups organitzats (dimensió autoorganitzativa), pot provocar la paulatina desaparició d'aquestes relacions si no es planteja professionalment amb molta cura. Hem ressitesc a pensar que el preu de la introducció de prestacions socials a certs pobles sigui aquest, perquè si ha d'ésser així, jo no en vull.

Guillem Riera Colom
Assistent Social

CALAIX D'IMATGES

JOAN MATEMALES MERCADAL «SINEU» DISFRESSES, COMÈDIA I BANDA

A Melilla i disfressat de moro. Uns vint anys

En Joan Matemales Mercadal, més conegut com a Joan «Sineu», és un d'aquests santamariers que forma part dels grups de veïnats que tant han fet —des de fa gairebé uns deu o més anys— per a la revitalització de les festes, i sobretot per fer-les més vives, més participatives i sentides. Ell és un membre més del grup de veïnats de s'Escoleta, un grup que conjuntament amb el de Sa Vileta, Can Colom, Son Fango i Sa Revolta, darrerament també gent dels Hostals, han contribuït amb capgirar un poc la típica sentència del «val més riure que fer riure» o del «Persianisme crònic» —o el mirar de rera les persianes a veure que és el que fa el veïnat que es disfressa—, per tirar-se a fer un poc de bulla al carrer. I és d'elogiar. I és d'admirar.

Aquests grups, dels quals Joan n'és una de les persones participants, han aconseguit fer més viva la Qualcada dels Reis, els foguerons, els darrers dies, la setmana santa, les carrosses per les festes patronals de setembre. Alhora que també hi ha participat l'Associació de la Tercera Edat, Migjorn, Mos ho pensam, Caçadors, etc. Una participació que certs polítics du-

rant uns anys s'han volgut fer «seva», s'han volgut penjar «sa medalla» i els mèrits. No ens enganyem, no ens deixem enganyar. Aquests grups han nascut de forma espontània, i aquí radica el seu caràcter genuí i importantíssim. Ja que han nascut per voluntat i iniciativa dels veïnats, amb un únic i lúdic fi, passar-s'ho bé i fer-lo passar bé als demés, en definitiva fer «festa». El mèrit és ben vostre veïnats, malgrat —això sí— hagueu rebut el suport i ajut de l'Ajuntament.

Feta aquesta defensa dels veïnats que d'una manera espontània fa uns quinze o deu anys començaren a fer els foguerons, podem retornar a Joan, un d'aquests veïnats que ha contribuït ferm a revitalitzar les festes.

Joan néix el quatre de maig de 1930 —té doncs 61 anys— al carrer de Terrades, de pares pagesos. Casat, té dos fills, i ja té un nét. Anà, encara que poc temps, a l'Escola de Graus de Can Capó, amb els mestres severs i durs com en Vermell i Don Pep Estarelles. En uns anys en què la pedagogia imperant era la del regla, la disciplina. Són els anys de la guerra civil i de la duríssima postguerra.

Joan no té gairebé nou anys, i ja deixa l'escola, posant-se a treballar a les ordres de la madona de Terrades, a feinejar a la casa, amb les vaques, al camp. Joan em comenta una desgràcia que succeí, quan batien a l'era de la possessió, la Madona vingue de la Casa a ajudar —però anava descalça—, era un dia de llampeig, ella estava ben aprop del seu marit, i un llamp la matà i no féu res al seu espòs.

Els anys dels quaranta, els nins juguen al carrer polsos, a botes —de fang o de pedra, no hi havia el vidre—, a fava, a acuinats, etc. Cadascú berena a ca seva. Són els anys en que el Camp de Futbol de Sa Vileta té el seu màxim esplendor. En Joan hi era ferm, a casa seva es guardaven els atuells i les xarxes de les porteries. El Santa Maria feia un bon paper, i els diumenges que hi havia partit, el carrer de Sa Vileta anava ple-níssim de gent afeccionada que anava a veure i defensar els colors locals —no de bades no hi havia gaire diversions alesh-

A unes noces, després de la xocolata amb ensaimades. Quan festejava amb la seva dona Caterina Genovard

D'esquerra a dreta en Joan, Toni Perro, Miquel des Cabàs i Sebastià

res—. El Cap, a més a més, tenia una pista de terra on hi feien carreres a peu i en bicicleta. Joan li agradava ferm córrer, feia moltes voltes a la voltadora, volia ser corredor de resistència. Durant aquells anys és feien carreres de resistència a peu, fent un circuit per diversos carrers, un bon corredor era en Jaume Cabo. Després de la carrera, els organitzadors, solien rifar un vestit d'home. A Joan li en tocà un de blanc.

Als catorze anys ja es posa a fer de mossos de picapedrer a Palma. Fins als anys que ha de fer el servici militar. Li tocà Melilla, s'enrecorda dels moros, i d'aquesta época conserva una afecció pel te, una infusió que li agrada ferm. I ja es estrany trobar gent de la seva edat que li agradi el te, però abans havia completat la seva educació, acudint a l'Acadèmia de Joan Cabil·la, on aprengué —a més de lletra i números— a pintar.

En Joan durant tots aquests anys ha fet feina de picapedrer per a mestres d'obres ciutadans, fent obres per Palma i pels nuclis turístics. Però al mateix temps ha conrat les seves terres,

Colla de picapedrers a una obra, anys cinquanta. D'esquerra a dreta, drets Joan Tall, desconegut, Tomeu Rubí; Miquel Morrenquet; asseguts: Mateu Joan, Macià Cabot, Joan Marcé, Perico Marcé, Perico Feliu, i abaix en Joan.

semblant un poc d'hortalisa, em comentà que li agrada feinejar pel camp.

La seva gran afecció és la disfressa i fer comèdies. S'enrecorda de quan era infant, quan molta d'al.lotea es disfressava pels darrers dies, anant de casa en casa, tot dient «voleu fresses». I en algunes cases els convidaven a menjar una galleta i a d'altres els treien al carrer. Era tota una bulla, llavors la gent es disfressava en quatre coses i ja feia festa, i ara s'ha de menester un disfres «dernier crit». Tota una festa de l'al.lotea. La joveua i algun de granat, de l'anar de casa en casa, fer alguna festa particular, sense ball i sense concursos. Era un cosa espontània. Joan afeccionat a les fresses, cada any per Sant Antoni —enguany no ha pogut per estar refredat— és dels primers que es vesteix, també pels darrers dies amb els de s'Escoleta, disposat a anar a la carrossa —com un any dins una gerra—. I de la paròdia dels vestits a la falla de la interpretació. Fer papers a les comèdies, «curts de temps i d'escena, ja que no sé molta de lletra», amb el grup de S'Escoleta, any rea any sempre interpretant un paperet a les comèdies. Una passió per l'escena que li vé de petit, que jugaven a interpretar papers. Em comenta que ja estan preparant la Comèdia d'enguany, en la que ell té un paper. Segurament la veurem per Santa Margalida. Em diu, jo sempre estic disposat a actuar, ara bé fent un paper sensillet, de poca durada, de poc diàleg. La qüestió és ajudar i actuar.

Una altre de les seves afeccions és la Banda de Música de la qual en forma part, tocant el bombo gros. Afecció que vé de fa anys, ja que Joan formà part de la «Lira» durant la dècada de finals dels quaranta i principis dels cinquanta. A la «Lira» tocava l'instrument de vent anomenat «Bombardino». La Lira

fusteria _____

Bartomeu Canyelles Rubí

**TREBALLS DE FUSTERIA
EN GENERAL**

Bernat de Sta. Eugènia, 86 - Tel. 62 00 80

Fusteria

Sebastià Ferrer

Joan Mesquida, 67 (Camí des Coscois)

Tel. 14 03 64

Santa Maria del Camí

Disfressat de dona al fogueró de S'Escoleta

durà uns quants d'anys. Quan sapigué la idea de montar la Banda de música fou un dels primers que s'hi apuntà, però aquest cop no volia bufar sinó que percutir els tambors. Em diu que és fàcil, tenir bona orella i saber dur el compàs.

Representant la comèdia «Don Ventura Veranea»

En Joan «Sineu» un home senzill, afable i amable. Molt treballador, que li agradà al seu temps lliure feinejar i conrar les seves terres. I que a l'hora de participar és dels que s'apunten i fora por participa i es disfressa als foguerons i als darrers dies, li agrada col.laborar i actuar a les comèdies que des del 1985 escenifica el grup de S'Escoleta. I també disfruta dels assajos musicals i de ser un membre més de la Banda de Música. Un home que participa en activitats de festa per tots. Joan com d'altres santamariers dels grups de veinats que han contribuït a fer un poc més dinàmiques les festes d'aquesta vila.

Bernat Calafat

FONER

**MINYO
INFANT
ESPORT**

Plaça dels Hostals, 13 i 15

Tel. 62 00 48

SANTA MARIA DEL CAMI

**GRAN ASSORTIT DE
ROBA PER A GENT GRAN**

**CAIXA DE BALEARS
"SA NOSTRA"**

ENTRE FOGONS

CALLOS

Els «callos» és un plat molt popular dins la nostra cuina, qui no ha tastat mai una «tapa de callos»!!

Un plat que per lo econòmic que es, no deixa d'esser exquisit.

Vos oferim la recepta, per que els pogueu fer també a casa, és segur que vos surtiran ben bons si els feis amb tanta cura com na Carmela.

INGREDIENTS:

- 5 kgrs. de butza de vadella
- 2 cebes
- 2 tomàtiques grosses
- 1 llimona
- 1 cabessa d'all
- 100 grs. d'ametlles
- pa fregit
- pebre de cirereta
- pebre vermell

PREPARACIÓ:

Bullim les butzes am una ceba, la llimona, els alls i els pebres de cirereta. Una vegada cuites les feim a trossets.

Apart feim la salsa sofregint l'altra ceba, les tomàtiques, el pa i les ametlles, i ho trempam amb sal i pebre vermell.

Trituram la salsa i per acabar la mesclam amb les butzes.

PERRUQUERIA

EL COLOR NATURAL DEL CABELL

En el món existeixen unes races i etnies que presenten unes característiques clarament diferenciadores entre si, però encara i tot a una mateixa raça com la blanca, es donen gran constrats en el color de la pell i del cabell. Així, el cabell va des del ros platino al negre intens, passant per tota una gamma de rossos, rojos, caobes, castanys, etc. I en la pell, de la més blanca i transparent a la més morena. El responsable d'aquestes diferències és la melanina.

La Melanina és el nom que es dona a la substància pigment que dona color a la pell, cabells i ulls.

La seva principal funció consisteix en actuar com a escut protector contra les radiacions solars.

Existeixen dos tipus de melanina:

-**Eumelanina**, que propociona els colors obscurs, entre el negre i el castany.

-**Feomelanina**, que origina els colors clars, entre el ros i el roig.

Cada persona produeix un tipus de melanina, inclús les dues en distintes proporcions donen lloc a una gran varietat de tons en la pell i cabell.

La producció d'un o altre pigment i la seva quantitat és de caràcter hereditària.

El cabell blanc, no té melanita al tronc, per causes com malaltia, vellesa o factors genètics.

Els factors que influeixen en la pigmentació són:

1.-**Herència**. Determina les diferències entre les races i les que existeixen dins una mateixa raça.

2.-**Radiació solar**. Els rajos ultravioletes estimulen els pigments de la pell.

3.-**Hormones**. Augmenten o disminueixen la pigmentació.

4.-**Edat**. En els primers anys de vida augmenta la pigmentació i a la maduresa-vellesa va disminuint progressivament.

Miquel Sastre
Cosmetòleg Capil.lar

Tallers d'Automòbils

Martín Cañellas Ferrando

REPARACIÓ DE AUTOMÒBILS EN GENERAL
—ESPECIALITAT EN RENAULT—

TALLER
AUTORITZAT

**VENDA
D'AUTOMÒBILS**

Bernat Sta. Eugènia, 71
(Ctra. d'Inca)

Tel. 62 06 74 SANTA MARIA DEL CAMÍ

L'EQUIP AMATEUR SALVÀ LA CATEGORIA PELS PÈLS

Els amateurs, malgrat la derrota per 0-1 davant el Valldemossa en el seu darrer partit de lliga, salvà pels pèls la categoria.

Tendrem l'equip un any més militant a 2ª regional.

La situació a que ha arribat el nostre equip «estrella», -ens comentava un aficionat- esper que faci recapacitar la directiva per a que a la pròxima lliga es prenguin mesures oportunes per a aconseguir dur la temporada d'una manera més folgada. El públic acudeix si hi ha bon futbol.

INFANTILS

Els infantils finalitzen la seva competició aconseguint un digne 6è lloc a la taula, que ha quedat encapçalada pel Son Gotleu.

Amb aquest resultat, és l'equip del Club Esportiu Santa Maria que ha aconseguit millor classificació.

BENJAMINS

Han participat al Torneig

Primavera organitzat pel Club Pla de Na Tesa. Cinc equips es disputaven el trofeu. Els resultats del Santa Maria han estat:

Santa Maria, 1 - Collorenç, 3;
Santa Maria, 4 - Sant Marçal, 0;
Santa Maria, 1 - Pla de na Tesa, 2; Santa Maria, 2 -

Mare de Déu de Lluc, 2.

ELS JUVENILS HOMENATGEN JORDI OLIVER

Dissabte dia 25 de maig al Camp Municipal d'Esports es va disputar un emotiu encontre entre els juvenils del Santa Maria i els del C.D. Mallorca.

Va ser emotiu perquè el qui va ser gran col.laborador del club i preparador de l'equip de juvenils la temporada 88-90 va estar present dins la ment de tothom.

Va ser entregada a la família de Jordi una placa per part de la directiva i una altra dels jugadors.

Va arbitrar el partit el Sr. Riera Morro, que milita a la

1ª divisió, amb els seus corresponents liniers.

El resultat va ser un 0-4 a favor del Mallorca.

Un detall que volem ressaltar per part del C.D. Mallorca va ser l'entrega per part de l'esmentat equip del trofeu aconseguit a la família de Jordi Oliver.

FUTBOL BASE

La directiva del club, per boca del secretari Antoni Ripoll ens informa que del Govern Balear es varen rebre 200.000 pessetes per a promoure una escola sigui una realitat en breu. Segur que serà així si el Govern Balear segueix amb aquesta casta de subvencions.

Antoni Oliver

Sa Perxa

tota casta d'embotits
formatges, pates, vins i caves
pollastres, conis i cuixes de xot a l'ast

Tel. 62 11 17

EL NOU AJUNTAMENT

Després de les eleccions de maig, dia 15 de juny tindrà lloc la sessió de constitució del nou consistori i l'elecció del batle.

Hi haurà molts de canvis pel que fa als regidors que compondran el nou ple-nari. Només quatre dels onze compo-nents actuals seguiran ostentant la repre-sentació del poble dins la Casa de la Vila; es tracta de Mateu Morro, Francis-ca Coll, Josep Estarelles i Rafel Mesqui-da. Hi ha, per tant, set regidors que no continuaran, bé perquè no se presentaven a les eleccions (Vicenç Santandreu, Bar-tomeu Canyelles, Margalida Colom i Santiago Morales), bé perquè no han sortit elegits (Jaume Salom, Antoni San-tandreu i Joaquim Morales).

Per substituir els set que deixen el càrrec, entraran set nous regidors. Però no

tots set tan nous: dos d'ells ja havien estat regidors amb anterioritat: es tracta de Gabriel Hernández, que havia estat regidor a la primera legislatura 1979-83, i Gabriel Mesquida, membre del consis-

tori entre 1983 i 1990. Els altres cinc, totalment nous dins la Casa de la Vila són Joan Serra, Benet Darder, Maria Magde-lena Matas, Gabriel Canyelles i Antoni Canyelles.

Mateu Morro, PSM

Joan Serra, PSM

Francisca Coll, PSM

Benet Darder, PSM

Gabriel Hernández, PSM

Maria Magdalena Matas, PSM

Gabriel Canyelles, PSM

Josep Estarelles, PP-UM

Antoni Canyelles, PP-UM

Gabriel Mesquida, PP-UM

Rafel Mesquida, PP-UM